BONDIA® ARUBA

E

Ken por biba di...
Un AOV so...?

Diasabra 10 di Juni 2023 www.bondia.com Email: noticia@bondia.com Tel: 582-7800 Fax: 582-7044 1,75 Florin

Ex-trahador di DIMP deteni

Pagina 2

- Lesa awe nos edicion nobo di Aruba Vandaag!
- Serie di candelanan y posiblemente incendo ta tumando luga na Corsou Pagina 8
- Studiantenan a crea un show live pa conscientisa tocante problemanan ambiental Pagina 12

Studiantenan cu a core stage na Belgica y Irlanda a conta nan experiencia

Pagina 4

Oda na e Piscado, un proyecto relaciona cu nos herencia

Pagina 3

Van der Sloot a presenta den corte pa caso di extorsion

Pagina 24

Oficialmente Richard Kramers no lo bolbe mas na Guarda Nos Costa

Den un di e tantisimo caso cu Richard Kramers a entama contra land Aruba pa forsa gobierno haci su persona hoofd interino di e departamento di Guarda Nos Costa (GNC) back, el a perde. Loke a keda den disputa ta si VDA ta bay dun'e su "Verklaring van geen Bezwaar" (VGB) y tambe tin un otro rapport cu a bin nobo cu ta den man di VDA.

Gobierno di Aruba a propone caba un biaha pa Kramers bay KPA back, pero segun Kramers e lo perde schaal 14 di su salario y lo baha te politieschaal 08,y segun Kramers, ("onder meer heeft hij als belang aangevoerd dat zijn terugplaatsing bij het KPA een aanzienlijke demotie") esaki lo nifica un degradacion den su posicion.

Alabes, Gobierno di Aruba a habri oficialmente un vacatura pa cuminsa busca un hoofd di e departamento di Guarda Nos Costa.
Na e momentonan aki Guarda Nos Costa tin su director interino cu ta cay bao di Suzy Nadal.
Cu esaki tambe e capitulo di Richard Kramers den Guarda Nos Costa ta keda cera.

Tabata 12 di september di aña pasa cu Bon Dia Aruba a publica cu "Rapport devastador di VDA ta pone cu Richard Kramers ta out." Den esaki, a informa cu e director di GNC na e momento ey, su prueba di VDA (Veiligheidsdienst Aruba) a indica cu e no por sigui fungi como director di e departamento aki, segun investigacion di e Veiligheidonderzoek di VDA.

Un Veiligheidonderzoek di Siguridad Nacional di Aruba ta tuma na cuenta inteligencia hudicial, proces verbaal di polis, participacion of apoyo den actividadnan peligroso di Estado, apoyo na organisacionnan peligroso pa Estado, comportacion y circunstancianan personal den un periodo di e ultimo 10 aña di bida di e persona en cuestion.

E proposito di e investigacion aki ta pa determina si e persona por cumpli fielmente cu su obligacionnan den e funcion den tur circunstancianan, ademas tambe ta wordo haci pruebanan medico y psicologico.
Di e forma aki ta evita cu por cuminsa cu un investigacion di siguridad mientras cu te ainda no tin garantia cu e persona en cuestion ta cumpli cu tur e rekisitonan di su funcion.

Den esaki, Kramers a apela e rapport aki, el a gan'e, pero te ainda loke ta den disputa ta si VDA ta bay dun'e su "Verklaring van geen Bezwaar" (VGB) y ademas tambe tin un otro rapport cu a bin nobo cu ta den man di VDA.

Manera a menciona caba, Kramers a entama varios caso contra land Aruba pa minister di Husticia Rocco Tjon lag'e den su funcion como director interino di GNC, debi cu un director interino no mester VGB.
En todo caso, el a perde su casonan pa forsa gobierno pone back den su funcion como director interino di e departamento aki y oficialmente Departamento di Recurso Humano (DRH) oficialmente a habri un vacatura pa e funcion di director di GNC.

Ex-trahador di DIMP deteni

Landsrecherche a recientemente detene un ex-trahador di DIMP (Belastingdienst) relaciona cu un investigacion penal, cu el a posiblemente tuma placa bao mesa a cambio pa adelanta un cantidad di aangifte di belasting.

E sospechoso aki a wordo poni den detencion preventivo.
E investigacion ta andando.

Tabata siman pasa cu tabatin otro caso di detencion relaciona cu impuesto. Dia 30 di mei ultimo, afpakteam di Aruba a tene un accion na Caya Frere Johannes unda a detene un sospechoso relaciona cu malversacion y estafa. E sospechoso aki lo a malversa sumanan di placa di mas cu 2,4 miyon florin, cu el a ricibi di clientenan pa entrega na Belastingdienst. Durante e huiszoeking a tuma placa cash, joyas, administracion y computers den beslag. E investigacion no ta cla ainda.

Bon Dia Aruba a tuma contacto cu vocero di Ministerio Publico pa puntra tocante esaki, kende a indica cu dialuna awo lo ta duna mas informacion.

Awe ta tuma luga e competencia di baile Cultural di Weganan Escolar 2023

Awe den Entertainment Center ta bay tuma luga e competencia di baile cultural di Weganan Escolar Aruba 2023. Jhon Freddy Montoya di Departamento di Cultura ken ta lidera e proyecto aki ta conta con e preparacionnan ta bayendo.

"E preparacion ta bayendo bon. E ta un clausura cultural di weganan escolar. Ta bay tin naturalmente un competencia di baile deportivo cultural," Montoya a bisa.

Pa e competencia aki tin diferente categoria. E prome categoria ta esun di scolnan special, preparatorio y basico cu ta enfoca ariba e presentacion dedica solamente na bailenan di folklore.

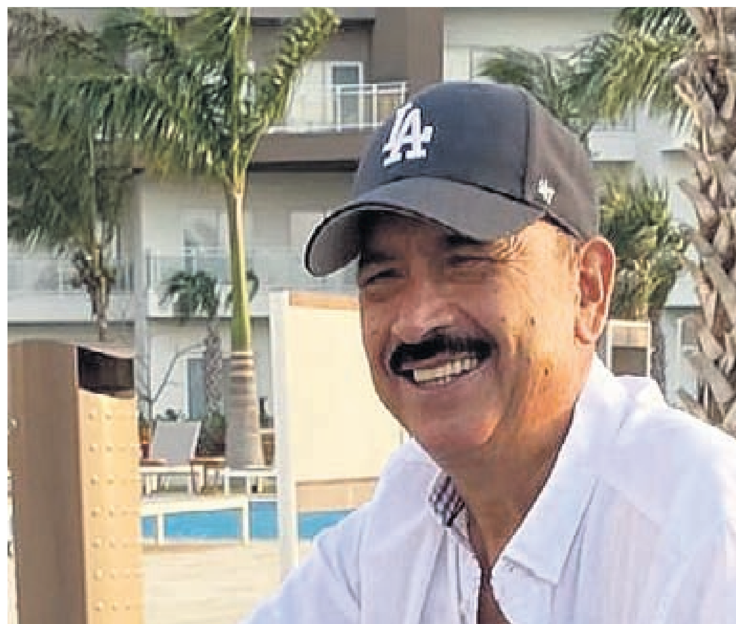
E siguiente categoria ta e competencia di baile di scol avansa na unda e hobennan tin oportunidad di participa cu baile moderno pero cu un toke di folklore.

"Mester inculca na e hobennan e parti di folklore y nos tradicion cu tambe ta importante. Esaki ta motiva pa nos por tin un berdadero generacion di hoben cu ta cultiva e simia di nos tradicion y folklore," Montoya a expresa.

Nombramento di Nel Oduber den Hunta di Comisario di WEB ta genera polemica

E siman aki riba rednan social a circula e noticia cu ex-prome minister di Aruba, Nel Oduber ta bay drenta hunta di comisario di WEB. Esaki mesora a ricibi critica di parlamentario independiente, Ryçond Santos do Nascemento, kende a critica e nombramento como otro caso di "friends and family."

"Un cos ta cu e partidonan tradicional AVP y MEP ta pega cu e mesun malesa di "friends and family" y
otro cos ta cu Nel Oduber mes tambe no tin cuero di cara ora di acepta pa nombr'e como miembro den
hunta di comisario di WEB Aruba N.V.," Santos do Nascemento a skirbi den un articulo dia 6 di juni ultimo. "Aparentemente e pago di por lo menos dos mil florin pa luna ta mucho atractivo p'e nenga. Aki nos ta ripara cu e politica bieu di fix famia ta biba keto bay den MEP."

Santos do Nascemento a critica con Oduber por haya e funcion di comisario ora tene cuenta cu principio di bon gobernacion. "Principio di bon gobernacion ta exigi cu un candidato pa bira comisario mester ta
conoci pa ta imparcial, confiabel y mester tin suficiente conocemento, habilidad y experiencia. Nel
Oduber ta MEP y simplemente no por ta imparcial pa cu maneho cu MEP kier hiba riba area di energia."

Di su banda, Oduber a contesta na e critica riba su pagina di Facebook. "Na un manera baho y vil kier bin cuestiona cu mi a bay yuda entrante 1 juni den hunto di comisario nan di WEB, compania cu ami a funda y percura den varios gobierno pa e por a funciona na un manera responsabel sin corupcion y faboritismo alguno!" Segun Oduber, a acerk'e "mas cu dos aña pasa" pa "bin yuda, pero a dicidi di pens'e bon."

Ademas Oduber a adresa e critica cu e lo ta cobra "yen di pensioen di ambtenaar, diputado, staten lid, ministro di Antias, etc." bisanod cu e "nunca a cobra ningun cen di pensioen como ambtenaar" y cu tampoco a cobra "ningun cen di pensioen... como diputado casi 12 aña y miembro di Eilandsraad."

Oda na e Piscado, un proyecto cu ta duna oportunidad pa wak con tur cos ta relaciona cu nos herencia

Ayera mainta, Clifford Rosa, presidente di Fundacion Rancho conhuntamente cu Ana Maria Hernandez y Samuel Sarmiento, a tene un conferencia di prensa pa informa comunidad tocante e exposicion Oda na e Piscado, cu ta bay cuminsa dia 16 di juni.

Caminda na e celebracion di 200 aña di Oranjestad cu ta bay tuma luga otro aña, Fundacion Rancho ta bin pensando diferente actividad di proyectonan na unda Oda na e Piscado, ta un di e proyectonan inicial cu nan a pens'e for di 2020 caba di kico ta bay haci cu e tema di piscamento den Rancho.

Fundacion Rancho den su statuut ta para pa conserva, preserva y proteha pesca y piscaderia pa e piscado di Rancho, nan kier sigui elabora riba esey, "cultura y arte ta dos tematica cu sigur ta uni otro of nan mester ta uni pa uni comunidad, den caso aki nos a experencia y nos a traha duro riba e proyecto cu ta yama Oda di e Piscado." Rosa a sigura.

E exposicion ta bay cuminsa dia 16 di juni na Fundacion Rancho mes na unda Rosa a sigura cu esaki ta algo importante y cu ta bay educa henter comunidad, for di e chikitinnan te grandinan cu lo haya informacion tocante herencia.
"Esaki ta un momento pa drenta mas den reflexion tambe den un di nos herencianan, e piscado, con el a biba, con el a traha y struggle cu tambe tin pa e piscado, tur esey nos ta bay toca como tema tambe den e transcurso di e simannan cu e exposicion aki," el a sigura.

E proyecto tin hopi material y ainda falta manera el a indica, den e trabou investigativo cu mester document'e y present'e, den esaki tambe el a enfatisa cu tin hopi material cu a keda warda, cu tampoco por a compartiel'e y documenta "pero pa hopi biaha pa un famia, no ta facil tambe pa bo saca informacion di famia, pa duna pa un bon causa, pasobra ora nan sa pakico nos kier haci e entrevistanan, e investigacion cu ta bay tuma luga tin di haber pa nos documenta miho, tambe analisa y papia pa yuda e comunidad bay dilanti."

Rosa a gradici Mondriaan fund pa e fondonan cu nan a haya pa haci posibel e tipo di proyectonan aki y cu danki na esey nan por a surpasa efectonan di e pandemia, el a splica tambe cu 2021 tabata un aña hopi duro pero mirando cu nan a traha riba e proyecto aki pa asina pro prepar'e, entreg'e y haci tur su proceso nan por haya e fondonan di Mondriaan fund.

Ana Maria Hernandez cu ta curator y ta fungi como gestor cultural, historiador di arte local y fundado di Plataforma Aruba cu ta un organisacion non-profit pa crea proyectonan pa comunidad local combinando arte visual, colaborando entre institucionnan y artistanan local, Hernandez a señala cu esaki ta un investigacion na unda nan a purba di papia cu comunidad di Rancho y acumula storianan.

"E idea tras di e proyecto aki tabata pa documenta, presenta, preserva y hiba un parti di e historia of herencia cultural di nos isla, hopi importante di nos bisindario di Rancho y e comunidad di piscado," el a informa.
A presenta e investigacion via un par di blog riba nan website cu ta www.plataformaruba.org y otro siman 16 di juni nan ta habri e otro componente di e proyecto cu ta un exhibicion presentando e obra di Samuel Sarmiento y banda di esey ta bay tin un programa publico cu diferente actividad durante dos luna debi cu exhibicion ta cuminsa e dia ey y lo culmina dia 4 di augustus.

Pa juni Hernandez a anuncia cu dia 24 nan ta bay tin un tour guia door di Hernandez y Samuel Sarmiento di exhibicion gratuito y dia 29 di juni ta bay tin un programa un tiki mas amplio celebrando e dia di piscado, pa juli tambe nan tin mas actividad cu ta bay anuncia nan despues.
Awor cu otro luna ta cuminsa temporada di vakantie, Hernandez a indica cu e idea ta pa nan haci uso di e oportunidad aki no solamente pa nan mustra kico tin pero tambe ta un momento di intercambia ideanan, recuerdonan, memorianan, "nos tur tin cierto lasonan cu e herencia di pesca riba nos isla pero tin biaha nos no ta bin bij, dus e proyecto aki ta un oportunidad pa nos tur wak con a nos ta relaciona cu nos herencia, tur cos ta impacta nos bida, e desaroyonan na waf, ta causa impacto na nos tambe y esey ta e idea den e caso di e programa publico tambe," Hernandez a sigura.
Samuel Sarmiento artista visual a haci un invitacion na comunidad di Aruba pa bay wak e exhibicion Oda na e Piscado, den esaki hende ta bay tin oportunidad di wak ceramica, pinturanan, dibuhonan, tocante e tematica di piscado local y diferente tipo di especie di lama, piscado, hendenan cu ta traha na lama.

Studiantenan cu a core stage na Belgica y Irlanda a conta nan experiencia

Ayera mainta na Colegio EPI a tuma luga un conferencia di prensa na unda studiante- y docentenan cu a biaha recientemente pa Belgica y Irlanda pa un biahe di stage, a conta con e biahe aki a bay, kico nan a siña y e importancia y meta di e experiencia aki.

E biahe aki, Rachelle Goedgedrag, Central Decaan y vocero di Colegio EPI, a indica cu e proceso aki di e biaha cu Erasmus+ a cuminsa na 2020, pero pa motibo di e pandemia no por a finalisa esaki na mesun aña, pero aworaki tres aña despues a logra finalisa y realisa e biahe.

Studiante Shirley Acosta, studiante di unidad di economia a conta cu el a core su stage na Belgica na GO Scholengroep Dynamiek na un oficina cu ta administra diferente scol na Belgica. "E experiencia tabata hopi bon, unico. E tabata un tiki desafiante, pero el a bay hopi bon. Ta garantisa cu mi a habri hopi porta pa otro studiantenan y mi ta spera cu otro studiantenan tuma e oportunidad aki tambe pa bay core stage," el a expresa.

Pa loke ta e diferencianan mas grandi entre Aruba y Belgica, el splica cu na Belgica nan tabata papia Hulandes so, e cambio di orario, di transport, di clima, ta algun di e factornan cu tabatin mas influencia. "Pero e tabata bon," Acosta a expresa.

Warren Maduro, studiante di e unidad hospitalidad y turismo a conta cu el a core su stage na un hotel na Irlanda pa un periodo di cuater luna. El a remarca cu e tabata un tremendo experiencia pe. algo inolvidabel di cual el a siña hopi. "Claro na cuminsamento bo mester custuma cu algun cambio. Bo ta bay bo so, e clima ta full diferente, orario tambe. Pero e experiencia si nunca mi lo lubida."

El a agrega cu e ta hopi contento cu tabatin e honor di ta un di e prome studiante cu por a haci realisa e biaha aki y habri porta pa otro studiantenan cu tambe lo kier haci algo asina. Di su banda e ta recomenda na tur studiante cu tin e oportunidad pa realisa un biahe asina, pa no perde e oportunidad.

"Si bo haya e oportunidad please haci'e. Bo ta crece hopi lihe, bo ta siña ta independiente mas lihe y bo ta siña conoce bo mes un tiki," Maduro a subraya.

Pa loke ta e diferencianan entre stage na Aruba y Irlanda, Maduro a bisa cu e hendenan di aya ta un tiki diferente, nan manera di traha, nan manera di atende cu cosnan, nan cushina y full nan structura ta diferente. Algo, el a enfatisa, cu e mester a custuma cune, pero algo cu el a siña super hopi di dje.

Justin Lopez, otro studiante cu a core su stage na Belgica, a expresa cu e ta hopi contento cu e por a haya e experiencia aki, danki na Erasmus+. "E experiencia ta increibel. Nos a topa hopi reto cu mi no a expect pa topa na e trabao mes. E sistema cu nan ta usa, e personanan cu mi a topa na caminda, mi ta super contento cu mi a haya oportunidad aki," el a resalta.

Pa loke ta e retonan cu el a pasa den dje, el a señala cu ta retonan normal, manera entre otro transport, orario, atmosfera.

Lopez a splica cu hopi di e cosnan na Belgica ta cu un standard, pero su manera di traha ta mas flexibel. El a sigui splica cu el a siña e Belganan con pa duna hende mas personalidad cu nan trahado. "Esey ami ta sinti cu mi a duna nan. Mi a siña nan pa traha cu diferente tipo di persona pasobra no tur hende ta bin mes stabiel, bo mester siña adapta y eynan mi a bin cu mi personalidad den e reto na Belgica," el a remarca.

Richenne Croes, docente den e unidad di salubridad y servicio, ta un di e docentenan cu a participa den e grupo di docente cu a biaha cu e studiantenan.

El a splica cu e meta di e bishita tabata pa wak e luganan di stage. Nan a bishita e studiantenan cu a bay Belgica y tambe Irlanda. El a enfatisa cu nan a haci hopi conexion cu luganan di stage nobo, scol y companianan cu ta hopi interesa den e studiantenan di Aruba.

"E bunita di nos studiantenan ta cu nan ta multilingual, nan por desaroya y traha tur caminda," el destaca.

Croes a conta cu como docente personalmente el a haya e biahe aki algo hopi bunita, un bunita oportunidad y ta su deseo pa esaki sigui y mas docente colega haya e oportunidad pa bay afo pa wak con otro scolnan ta funciona, con nan ta traha cu e studiantenan.

Un di e aspectonan cu Croes a aprecia di a wak den funcion ta e 21st Century Skill (habilidadnan di Siglo 21) cu ta wordo implementa den e scolnan y den e diferente nivel.

"Bo ta wak den e klasnan, e lesnan ta wordo duna di un manera hopi dinamico, nan ta siña studiantenan di hopi jong caba pa ta responsabel pa bo estudio y bo educacion, pensa critico, pero tambe creativo y cu creativo mi kiermen haci uso no solamente den klasnan cu e material cu nan tin of no tin, pero pensa kico bo por haci cu e tiki cu bo tin y esey mi ta kere ami personalmente ta aprecia hopi pasobra hopi biaha nos no tin e medionan pa haci cosnan y nos ta pensa cu e ta algo imposibel. Pero eynan bo ta wak cu toch e ta funciona," Croes a indica.

Comunicacion ta otro aspecto cu el a señala ta hopi importante den tur e etapanan, como studiante y docente cu ta traha y colabora cu otro. Tambe scolnan mes cu ta traha hunto, e mesun tipo di scolnan cu ta interactua cu otro y ta habri den nan comunicacion. Tambe e scolnan cu veld di trabao na unda e veld di trabao a bin na scol y nan ta yuda forma e studiante pa nan ta cla ora cu na bira profesional.

Croes a menciona cu nan a papia cu diferente scol y compania. Y como docente e ta hopi orguyoso cu e studiantenan di Aruba a haci hopi bon trabao tanto na Belgica como Irlanda. "Nan tabata super contento y entusiasma y nan kier mas studiante, algo hopi bunita," el a resalta.

El a agrega cu nan a haci palabracionnan, tin interes y nan a trece cas algun luga di stage nobo pa e studiantenan.

BONDIA ARUBA

Editor
Caribbean Speed Printers N.V.
Aruba Bank N.V. Acc. #332668
Caribbean Mercantile Bank N.V. Acc. #23951903
RBC Royal Bank Acc. #13307728

Operations Manager
Mariette Engelhart

Redaccion
noticia@bondia.com

Pilar Flores (hefe di redaccion)
Angenette Figuereo (closer editor)
Leo Maduro
Andreina Morillo
Raisa Montilla

Ehecutivo di Benta
sulaika.croes@cspnv.com

Sulaika Croes

Aviso y Arte
Sandra Loefstop
Lisa Tromp

Departamento Digital
Juan Luis Pinto

Administracion
accounting@bondia.com

Martha Arteta de Ariza

Distribucion
Jenny Kelly

Coleccion
Evelinda de Cuba - Tromp

Pre Press
Luis Fernando Arenas (Hefe)
Pablo Libre

Press
Roland Schenker (Hefe)
Omar Ramirez
Martin Boekhoudt
Francis Dirksz

Colaboracion
Assiociated Press
Ret Karibense
Upload Media Aruba

Afiliacion
Sociedad Interamerica di Prensa (SIP)

DIRECCION
Adres: Weststraat #22
Tel: 582-7800
Email: noticia@bondia.com
aviso@bondia.com
info@bondia.com
Website: www.bondia.com
Facebook: @bondianoticia
Instagram:bondiaaruba

Editorial

Ken por biba di...
Un AOV so...?

E pregunta den e titulo aki pa mayoria di nos lo ta uno retorico; nos lo no por. Y sigur no na e nivel di prijs den nos actual economia, cu no ta laga espacio pa speranza riba un bida sin preocupacion pa mayoria di e poblacion. E situacion aki ta mara na algun circunstancia dificil di cambia, sin repercusion riba otro tereno. Por ehemplo, e actual nivel di un pension completo di AOV pa un pareha ta mas o menos na nivel di e salario minimo. Nos ta tende ultimamente caba opinion cu mester ta posible pa aumenta e pension te na un nivel cu ta brinda mas posibilidad na nos hendenan di edad pa enfrenta costo di bida.

Un problema ta pa bay paga hende cu no ta traha mas cu hende cu ta soda duro henter aña pa nan haya e pago ey. "Bon, anto nos ta aumenta salario minimo drasticamente", lo ta e sugerencia. Wel, si nos kier core cu sikiera un parti di e hotelnan cu ta carga nos economia, nos por haci esey. Por fabor corda si cu na e momento aki nos salario minimo - di riba mil dollar pa luna - ta un di e salarionan mas halto den e region, sigur compara cu e paisnan di mayor competencia manera Jamaica, Republica Dominicana y Cuba. Ta mas tanto e teritorionan Mericano den nos region cu ta di e nivel di salario, y costo di bida, cu nos tin. Esey no ta kita cu e costo di bida, segun e criterionan di e 'bestaansminimum', pa un pareha ta na Afl. 3845 pa luna, casi dos salario minimo. Cu otro palabra, un pareha cu ta haya un AOV completo lo mester tin otro fuente di entrada pa nan sobrevivi. Por ta cu nan no ta biba nan so, sino cu otro famia, compartiendo e gastonan di hogar. En todo caso, riba nan mes y sin otro medio di existencia nan ta den problema grandi.

Naturalmente e siguiente pregunta ta kico por haci den e situacion aki. Banda di e hecho cu tin hende cu tin un pension banda di nan AOV, cu hasta por ta considerable den caso di por ehemplo empleado publico y di empresanan grandi, cu un salario bastante halto, cu no ta tur tampoco, tin hopi mas cu no tin. Es mas, tin hopi cu no tin mas cu un AOV na mitar o na 40%, pasobra esey ta coresponde cu e añanan cu nan a biba na Aruba. Esaki ta un di e consecuencianan mas grave di e importacion masivo di trahador di exterior cu awor ta pensionado y no semper ta bay nan pais di origen, y ta depende aki di un AOV di no mas di 300 pa 500 florin. Ora nan no por mantene nan mes, nos tin como comunidad e obligacion pa provee pa nan. Den caso cu nan a bira Hulandes, ley di bijstand ta conta pa nan tambe. Nos por imagina cu esaki ta e cosnan cu nos politiconan no gusta discuti, y peor ainda si nan ta keda promove e situacion aki cu mas hotel cu mester habri, y ta 'gaña lubida' e problemanan cu ta bin despues. Ta parce cu di e poco Frances cu nan a siña, en todo caso nan a comprende e consigna di varios siglo pasa: " Après nous la déluge". Despues di nos, e diluvio; no ta importa nos loke ta pasa despues. Naturalmente e manera di pensa aki no tin nada di haci cu sistema di pension, cu hustamente ta exgi di nos cu nos ta purba planea varios decada nos dilanti. Y no por bisa cu den e ultimo decadanan aki no tabatin debate y intento pa cambia algo. Lamentablemente varios di e intentonan aki tabata bay contrario na loke a spera. Edad di pension a cuminza mas di 50 aña pasa na nivel di 65 aña. Esey a cambia pa 62 y despues pa 60 aña, unda ya a cuminza mira e problemanan pa solvencia di e fondo surgi, sigur si tuma na cuenta cu e grupo di pensionado lo a bay crece fuertemente, proceso den cual nos ta actualmente. Despues ademas a redobla pension, sin medida pa cubri esaki. Tempo cu e fondo a keda bashi, algo mas di 10 aña pasa, a bin e aumento te 65 aña di edad di pension: 'back to square one', nos por bisa.

Awor nos ta tende di e lider di e partido opositor, no asina grandi mas, cu mester ta posible aumenta e suma di pension AOV. Nos no ta cuminza grita di biaha cu no por, nos no ta den e arena politico, pero lo tin gana di scucha o mihor ainda lesa con e tin pensa di haci esaki. Pasobra, bolbiendo na e parti inicial tocante salario minimo y AOV, con ta haci esaki y hacie bastante mas halto cu e salario minimo.

Ademas, nos a keda cu un pregunta. Durante gobernacion di e actual lider opositor aki a introduci un seguro di pension obligatorio pa sector priva, hustamente pa atende e problema di un AOV cu no ta suficiente pa biba, den tanto caso. Ni su gobierno, ni e actual a nombra un supervisor pa vigila cumplimento di empresa den sector priva cu e areglo aki, a pesar di e problemanan señala regularmente. Nos no ta tende nada, ni di e opositor, ni di gobierno. Esaki no ta manera di goberna, ni di hiba oposicion...

Prome Minister tawata tin un encuentro cu stakeholders riba e tema na Archivo Nacional Aruba (ANA) riba e tema:

Historia di sclavitud na Aruba

Ta trahando riba plannan pa conmemora e fecha 1 di juli di 150 aña cu a aboli sclavitud na Aruba

Diahuebs 8 di juni a tuma luga na Archivo Nacional Aruba (ANA) un encuentro cu diferente stakeholder riba e tema Historia di Sclavitud na Aruba. Na e encuentro aki, Prome Minister Evelyn Wever-Croes a representa Minister Xiomara Maduro y a informa e stakeholders di e trabounan cu ta wordo haci riba e tema aki.

Bou di auspicio di Minister Maduro, for di aña pasa a cuminsa traha riba plannan pa conmemora e fecha 1 di juli di 150 aña cu a aboli sclavitud na Aruba. Hulanda na December ultimo a ofrece nan disculpa y despues di esey a sigui traha hunto cu Hulanda den e plannan aki. Hulanda den esaki no tawata hopi lihe den contestacionnan.

Apenas e diahuebs mainta aki Gobierno a ricibi contestacion di Hulanda na unda cu Hulanda ta indica cu nan lo pone fondo disponibel pa Aruba, Corsou y Sint Maarten pa asin cada organisacion di e paisnan haya mas fondo pa traha riba e planificacionnan cu ta tumando luga. Prome Minister durante e encuentro a gradici tur stakeholder y e comision cu ta tranando hunto cu Gobierno den esaki.

"Riba un di juli, nos lo para keto riba e fecha aki. Pasobra ta hopi importante pa tur ciudadano conoce nos historia. Principalmente pa nos sa kico ta e impacto den nos bida diario y kico mester haci pa evita cu tin sclavitud di un of otro forma atrobe. Mi ta gradici e comision pa e trabou cu nan ta hacienda y mi ta desea nan hopi exito cu e planificacionnan pa conmemora dia 1 di juli na unda Aruba lo para keto pa inculca e balornan di tolerancia, aceptacion, stimacion y di union den nos ciudadanonan", Prome Minister Evelyn Wever-Croes a expresa.

Asina bon

Nos Papiamento ta...?

Con pa mehora skirbimento?

Den nos edicion di e awe algun sugerencia cu por yuda mehora nos producto skirbi considerablemente. No ta trata solamente di evita eror, sino tambe di por ehemplo mantene un cierto estilo consecuente ora ta skirbi, evitando cambiamento pa otro manera di skirbi un palabra, loke por causa confusion y no ta mustra asina profesional, sigur si ta trata di corespondencia den un empresa o den gobernacion. Ademas esaki ta algo cu ta toca nos studiantenan tambe, na tur nivel cu ta raporta usando nos idioma.

Un promer conseho mester ta pa mantene bo estilo di skirbi mas simple y directo posible, sin perde nada di e mensahe cu bo texto kier transmiti. Den nos Papiamento nos tin varios fenomeno cu ta influencia e claridad y por lo tanto tambe e beyeza potencial di un texto. Varios di e aspectonan a bin dilanti den diferente articulo den e serie semanal aki, pero nos a trece nan hunto pa por ilustra con nan ta influencia loke nos ta skirbi.

Na kico asina nos ta referi? Por ehemplo, e uso di palabra repititivo cu ta haci un frase mas 'pisa' sin cu ta necesario. Un promer fenomeno ta e conocido uso di e palabra 'nan' sin cu ta necesario. Mas bo ta evita esaki, mas corto y simple bo frase ta keda. Pues, regla basico: ora e contexto di e frase ta indica plural, no ta usa 'nan'pa esaki. Pa elabora mas riba esaki: ora den un frase bo tin varios palabra tras di otro menciona, cu tur ta plural, añadi solamente 'nan' na e ultimo den e serie. Pues no skirbi: "Muchanan, hobennan y adultonan', sino: "Mucha, hoben y adultonan", si e nan ta indispensable, pasobra tin forma den cual esey tampoco ta necesario. Por ehemplo: "Entrada ta gratis pa mucha, hoben y adulto." Nada di 'nan' aki.

Otro fenomeno cu nos ta mira mas y mas ta e tendencia di usa e forma mas elabora usando e verbo 'wordo' o 'ser'. Nos no ta hibando un guera aki pa aboli esakinan, pero ora bo ta usa nan na cada ocasion cu presenta, bo frasenan ta bira mas largo innecesariamente. Sugerencia: usa e forma directo den aplicacion di un verbo, cu no ta cambia nada na contenido di bo texto. Ehemplo: envez di: "A wordo emiti un recado di prensa", simplemente: "A emiti un recado di prensa". Y, no: "E persona a wordo gedal pa un auto"; mihor ta: "Un auto a dal e persona".

Seguidamente e uso consecuente di cierto estilo. Nos por observa cu tin hende cu ta usa na un momento e forma di skirbi cierto palabra segun e estilo 'Spaño': posible, imaginable, etc. E otro forma cu tin ta, segun e ortografia fonologico: posibel, imaginabel, etc. Nos no ta bay den debate cual lo ta mihor pa usa. Loke si nos no ta apoya ta cu ta mezcla nan den un solo texto. Un cos si: ora ta skirbi 'posiblemente' o 'imaginablemente' no ta parce nos un alternativa pa bay skirbi 'posibelmente' o 'imaginabelmente'. No pasobra nos kier impone nos preferencia, pero nos por observa cu casi nunca hende cu bon conocimento di nos idioma ta usa e ultimo variante aki.

Otro sugerencia cu ta yuda tene texto simple: evita usa e palabra 'e' varios biaha den un frase mientras ta posible laga algun di nan afor. Den practica ta esaki ta loke nos ta haci tambe,, sigur ora nos ta papia nos ta hacie bon di forma inconsciente; usa esey ora ta skirbi tambe. Atrobe un ehemplo: "E gobierno di e pais a duna un declaracion tocante e entrega di e peticion pa e permiso di e estadia na e departamento concerni'. Por a bisa o skirbi tambe: Gobierno di e pais a duna un declaracion tocante entrega di peticion pa permiso di estadia na e departamento concerni". Esaki ta un di e diferencianan grandi cu por ehemplo Spaño, unda practicamente nunca bo ta mira un sustantivo sin su articulo (lidwoord). E frase anterior na Spaño lo tabata: El gobierno del país ha dado una declaracion en cuanto a la entrega de peticiones para el permiso de estancia en el departamente correspondiente". Obviamente Papiamento ta hopi mas conciso den esaki, sin perde contenido.

Talvez nos no a reuni tur bon conseho posible, pero p'esey nos tin mas edicion di e serie aki. Corda tambe cu nos ta aprecia boso reaccion o pregunta riba Facebook page di Bon Dia Aruba.

Estudio di Universidad di Minnesota: Medicamento comun por preveni Long COVID

(Kare11)—Metformin ta baha e riesgo di haya long COVID, segun un estudio recien lidera pa investigadonan na e Universidad di Minnesota (UM).

E medicamento, cual tipicamente ta uza pa trata diabetes, a ser distribui pa mas cu 1.200 participante den e estudio, ken tur tabata entre 30 y 85 aña y cualifica como sobrepeso of obeso. Participantenan di e estudio ken a ricibi metformin tabatin aproximadamente 40% menos chens pa desaroya long COVID, compara cu esnan cu a ricibi placebo, segun e estudio.
E resultadonan di e estudio aki ta importante pasobra long COVID por tin un impacto significante riba bida di hende," Carolyn Bramant, MD a bisa, ken ta investigado principal y un profesor assistent na e Scol Medico di UM. "Metformin ta un medicamento safe, barata y facilmente disponibel, y su uzo como un medida preventivo por tin implicacion significante riba salud publico."

Long COVID ta desaroya cuatro siman of mas despues di infeccion y por inclui cansancio, keintura y problemanan respiratorio, entre otro sintoma. E resultado di e estudio, cual a ser publica den e revista The Lancet Infectious Diseases dia 8 di juni, tabata

consistente entre variantenan di COVID alpha, delta y omicron.
Long COVID ta subraya diferencianan den e sistema di cuido medico, y dependiendo e rasa, e status socio-economico y e ocupacion di e pashent, cierto hende por tin mas chens pa desaroya COVID y despues, long COVID.
Hende muhe tin mas chens pa desaroya complicacion den largo plaso for di e virus compara cu hende homber, un estudio di Mayo Clinic a mustra.
Prome, metformin a prueba di por reduci resultadonan severo di COVID pa pashent cu ta buscando tratamento trempan den un estudio di 2022 di UM. E medicamento a reduci bishita pa departamento di emergencia, hospitalisacion y morto pa mas cu 40%, y si tuma esaki mas trempan, pa mas cu 50%

Investigadonan a test ivermectin y fluvoxamine den un estudio recien tambe, pero ningun a preveni long COVID of reduci resultadonan severo. Casonan di COVID y hospitalisacion den Minnesota a cuminsa reduci desde aña pasa, segun e Departamento di Salud di e estado Mericano. Sinembargo, pashent cu long COVID ainda por tin sintoma for di un infeccion cu a sosode algun luna of aña pasa.

Utrecht no ta permiti ningun tienda di tabaco despues di e prohibicion di sigaria den supermercado

(NLTimes)—E municipio di Utrecht no ta bay permiti cu ningun tienda di tabaco habri den e ciudad pa al menos un aña. E ciudad ta preocupa cu e prohibicion binidero riba e bendemento di sigaria den supermercado, cual ta tuma efecto cuminsando 1 di juli 2024, ta bay causa un aumento di tienda di tabaco, segun Consehal Eelco Erenberg (Salud Publico) a bisa.

Segun Erenberg, e prohibicion riba e benta di tabaco den supermercado ta prohibi construccion di tienda-den-tienda unda parti di e supermercado ta un tienda di tabaco cu ta accesibel for di e supermercado. Pero supermercadonan por parti nan departamento di tabaco cu un entrada separa sigui bende tabaco. E plan di ciudad pa no permiti tienda di tabaco nobo tambe mester preveni esaki.

"Cu e prohibicion nacional riba benta for di supermercado den horizonte, nos ta pronostica cu e mercado ta bay cambia: cu entrepreneur mester busca un solucion pa por sigui bende tabaco despues di juli 2024," Erenberg a bisa. E municipio no tin hopi opcion pa interveni. Pues e Conseho di Utrecht a tuma un decision preparatorio pa vries e situacion actual pa henter e ciudad for di un perspectiva di planificacion. Den termonan concreto, esaki ta nifica cu tiendanan di tabaco nobo no por habri durante e periodo di e decision preparatorio, esta pa un aña.

"Na utrecht, nos a tuma un stap grandi awo den direccion di un generacion sin humamento den 2035. Mi ta contento tocante esaki. Pero e hecho ta cu municipionan Hulandes, dentro di e cuadra di e Acto di Tabaco y Producto di Huma, actualmente no tin opcion legal pa limita e cantidad di empresarionan di tabaco. For di un perspectiva di salud publico—y mirando nos ambicionnan—esaki ta preocupante," Erenberg a bisa.

El a urgi pa Secretaria di Estado Maarten van Ooijen di Salud Publico adopta un mocion aproba pa parlamento pa duna municipio mas poder pa limita tienda di tabaco.

Falta di satisfaccion ta bini dilanti pa cu uso di credit card di ministernan

(CuraçaoChronicle) - Miembro di parlamento Steven Martina di e partido den oposicion MAN a expresa su falta di satisfaccion cu e credit card cu a provee na ministernan manera a revela den su serie di preguntanan dirigi na Minister di Finanzas Javier Silvania.

Segun e Decreto Nacional, ministernan ta autorisa pa haci uso di 25,000 dollar ora di biaha pa propositonan oficial. E cantidad aki tambe por ser usa pa gastonan manera e pasashi, huur di auto y acomodacion.

Partido MAN ta preocupa cu mientras varios famia riba e isla tin falta di acceso na awa potabel, e ministernan ta disfrutando di biahenan den exterior. Di preocupacion particular ta e falta di transparencia den e manera cu e fondonan aki ta ser usa durante e biahenan oficial aki.

E preocupacionnan aki ta bini for di instancianan anterior den cual fondonan aloca na e ministernan no tabata ser usa di e manera cu a informa ni tampoco pa loke nan ta designa. E partido MAN y parlamentario Steven Martina ta spera di por ricibi e clarificacion y respuesta na su preguntanan den e proximo 6 simannan binidero.

No tin claridad riba control di calidad di gasolin ta trece dilanti preocupacion

(CuraçaoChronicle) - Den desaroyo recien, David Seferina, miembro di parlamento pa e partido Movementu Futuro Korsou (MFK) a expresa su preocupacion tocante e splicacion cu Curoil a duna tocante e reportahe unda a indica cu gasolin na Corsou ta di calidad abao, cual ta sigui bruha e comunidad.

Durante un programa unda a mira un debate entre maneho di Curoil y repoteronan, e compania a bisa cu e responsabilidad pa controla calidad di gasolin na stacion di gas ta den man di Bureau Telecommunicatie & Post (BT&P) segun e guianan existente. Sinembargo, Curoil a admiti cu e proceso aki di control no ta ser ehecuta efectivamente. Ademas, nan a admiti cu nan ta conduci nan propio test, sigurando cu nan ta cumpli cu e guianan 100 porciento. Sinembargo, BT&P ta bisa cu desde aña 2019 nan ta trahando pa implementa un "ley di energia" cu por provee un base legal na nan rol regulatorio pa asina impone sancion ora tin falta di cumplimento.

Considerando e declaracionnan cu ambos BT&P y Curoil a haci, aparentemente no tin un fundeshi legal pa conduci e controlnan necesario riba calidad di gasolin na e stacionnan di gas cu ta pertenece na Curoil y otro entidadnan priva cu ta bende gasolin na Corsou.

A base di e preocupacionnan aki, David Seferina a adresa un carta na Minister di Desaroyo Economico Mr. Ruisandro Cijntje, unda el a haci varios pregunta importante. El a puntra si BT&P tin e autoridad legal pa conduci control y impone sancion riba doñonan di stacion di gas y si esaki no ta asina, ken tin e responsabilidad pa e consecuencianan enfrenta pa e clientenan den termino di daño na vehiculo y perdidanan.

Adicionalmente, Seferina a pidi clarificacion riba e progreso riba e proyecto di ley di energia cu ta otorga BT&P autoridad como e curpa di regulacion y el a puntra tambe tocante e inclusion di e guianan nobo den e legislacion binidero aki.

Serie di candelanan y posiblemente incendo ta tumando luga na Corsou

Segun fuentenan noticiero di Corsou bomberonan di Corsou a reporta na e bario di Gato unda un cas ademas di apartamento den e mesun tereno a pega candela, unda ta sospecha cu ta trata di un incendio.

Na momento cu bomberonan a presenta nan a haya ambos e apartamentonan y e cas, cual ta separa for di otro, na candela. Esaki a causa cu autoridadnan a cuminsa investiga cu e impresion cu ta trata di un incendio cu a tuma luga na e sitio. Na momento cu e casnan aki a cende na candela no tabatin hende aden di e casnan.

Ademas, dunando mas peso na e impresion cu posiblemente ta trata di un candela cu a ser causa intencionalmente, a remarca cu cachonan cu tabata biba na e vivienda a ser haya benta rond y venena, causando nan morto. Pues tur esaki ta indica cu e incidente aki tabata plania y parti di esaki tabata di deshaci di e cachonan pa asina nan no por alerta cu un persona of varios persona ta drentando e vivienda.

Cuerpo policial di Banda Bou, Otro Banda y Brandweer di Rio Canario cu Mundo Nobo a presenta pa trata e incidente.

Ademas di e incidente aki, tambe na Monte Carmelo bombero di Rio Canario y Mundo Nobo a presenta na Monte Carmelo despues cu a reporta un cas na candela tambe. Den e incidente aki, apesar di e respuesta rapido di bombero, no por a salba e cas. Na momento cu a logra paga e candela, bomberonan a conduci un buskeda unda nan a haya e curpa di un homber sin bida.

Examinacion preliminar ta sugeri cu e homber en cuestion tabata descapacita. Forsa policial di Corsou ta urgi pueblo pa permanece vigilante den e temponan aki y monitor familiarnan y amistadnan, en especial esunnan cu ta descapacita. Recientemente a mira caba incidente di candela unda personanan descapacita a perde nan bida.

Den e caso aki, polis ya caba a identifica e victima sinembargo te ainda no a determina e causa di e candela, cual te ainda ta bao investigacion.

Minister di Asunto den Exterior Hulandes ta "alivia" cu e victima di e stacamento Annecy ta mehorando

(NLTimes)—Minister Wopke Hoekstra di Asunto den Exterior a bisa cu e ta "alivia" cu e mucha muhe Hulandes ken a cay victima den e stacamento na Annecy, Francia diahuebs ta mehorando, y cu su condicion no ta grave mas. Cuatro mucha a sali victima di e atake. Nan condicionnan tur ta stabiel, segun Prome Minister Frances Elisabeth Borne diabierna.

Hoekstra tambe a bisa riba Twitter cu e embahador pa Suisa, Hedda Samson, a papia cu un di e mayornan di e mucha Hulandes. A hiba e mucha na un hospital na Geneva, Suisa, despues di e incidente. "Nos ta asistiendo nan lo mas miho posibel den e tempo dificil aki," e minister a bisa.

E tres otro mucha, dos cu ta Frances y un Britanico, a ser transferi na un Hospital di Universidad na Grenoble despues di bay bou operacion medico na Annecy. E presidente Frances Emmanuel Macron a bishita e muchanan diabierna. Dos di e mucha tin dos aña, y un tin tres.

Tambe tabatin dos adulto cu tambe a cay victima di e incidente diahuebs. Un homber a keda herida pa e agresor. Un otro homber tambe a keda herida di e agresor, y tambe a ser tira accidentalmente pa un bala di polis.

E sospechoso, Abdalmasih H. (31), a ser deteni diabierna, segun fiscal di Annecy a declara riba Twitter. E ta un refugiado di Siria na Suecia. El a purba pidi pa asilo na Francia despues cu su peticion pa cuidadania Sueca a ser rechasa. Autoridad Frances a rechasa su peticion pa asilo como cu el a ricibi esaki caba na Suecia.

Museo na Amsterdam mester debolbe tesoronan di arte di Crimea na Ucrania

(NLTimes)—E Museo Allard Pierson na Amsterdam mester debolbe tesoronan di arte di Crimea cu e ta tin na e Estado di Ucrania y no na museo di Crimea, segun Corte Supremo a dicidi diabierna. Como resultado, Corte Supremo a afirma dos decision cu a ser tuma den pasado y un disputa di hopi aña.

E museo Allard Pierson a presta e obheto arkeologico y otro piesanan di museo for di e museonan di Crimea pa un exhibicion di februari pa augustus 2014. Durante e tempo ey, Rusia a invadi Crimea a anexa e teritorio, y e Republica Autonomo di Crimea a separa for di Ucrania y a uni cu e Federacion Ruso. E voto pa separa a tuma luga un par siman despues cu Rusia a tuma control di e area, y esaki tabata considera ilegitimo pa hopi nacion. Nacionnan Uni, Union Europeo y Hulanda no a reconoce e separacion.

Ambos e museonan di Crimea y e Estado di Ucrania a demanda e Allard Pierson Museo pa debolbe e tesoro na nan, y e asunto aki a yega te na corte. Na december 2016, e corte a dicidi cu a museo mester debolbe e tesoro na e Estado di Ucrania bou di e Acto di Herencia. Na 2021, E Corte di Apelacion tambe a dicidi cu e tesoro mester pa bay Ucrania, pero a base di e Acto di Museo, no e Acto di Herencia.

E museonan di Crimea a lanta un apelacion di casacion cu e Corte Supremo. Segun e museonan, e decisionnan di e cortenan a viola Articulo 1 Prome Protocol (e derecho pa disfruta di bo mes un propiedad na paz) di e Convencion Europeo riba Derecho Humano. Tambe nan a argumenta cu Corte di Apelacion arbitrariamente a duna Ucrania prioridad por medio ta basa su decision riba e Acto di Museo Ucranio.

E Corte Supremo a dicidi contra e museonan di Crimea. Segun e corte supremo, e Estado di Ucranio tin un interes legitimo pa proteha e herencia cultural aki, y e regreso di e tesoronan aki na Ucranio ta un medida temporario—particularmente, e stabilisacion pendiente den Crimea.

"E ta representa un balans husto entre e violacion di e derechonan di museonan di Crimea y e interes di e Estado di Ucrania den e proteccion di su herencia cultural," e corte supremo a dicidi.

Corte Supremo tambe a descubri cu e Corte di Apelacion a aplica corectamente e standard estatutario y reglanan den e decision pa duna e Acto di Museo di Ucrania prioridad. Ningun apelacion mas ta posibel.

BONDIA ARUBA

Chile: Debi na atake homofobico, a reforsa seguridad na minister di Enseñansa

(Infobae) – Entre Ministerio di Educacion y Palacio di La Moneda, ubica den pleno centro di Santiago de Chile ta existi un poco mas di dos cuadra di distancia. Pa e motibo ey, cada biaha cu minister Marco Antonio Avila mester bay sede di Gobierno, e ta bay na pia.

Diaranson ultimo, segun e corant La Tercera a conta, mientras Avila tabata cana e trayecto ey, a keda envolvi den un par di situacion cu a haci cu su ekipo di seguridad a reacciona y a dobla e seguridad riba e cayanan cu e minister ta recore.

Na momento cu e persona encarga cu Enseñansa tabata crusa caya, a haya insulto di un homber cu tabata coriendo bicicleta. Un poco mas dilanti, a crusa cu un baricada di "Team Patriota", un grupo ultra-derecha cu tabata desplasa den e cayanan di Santiago despues di manifesta contra e instalacion di un Conseho Constitucional. Eynan tambe e minister a haya palabranan di insulto, mayoria di nivel homofobico.

Ambos episodio a haci cu e personal di Carabinero, encarga di seguridad di personanan di Gobierno, a papia cu e minister tocante e posibilidad di reforsa e seguridad durante e trayecto.
Un siman atras a anuncia cu derecha tabata reuniendo antecedentenan pa presenta un acusacion constitucional cu ta busca Avila su destitucion.
Esaki despues cu a acusa su ministerio y den special e minister, di tene un agenda ideologico pa impulsa un implementacion di e Ley di Educacion Sexual Integral (ESI), un plan cu ta for di 2017 y cu ta busca duna coherencia na programanan pa termina cu discriminacion y reconoce diversidad.

Tur esaki a lanta un cantidad di menasa y hostigamento di personanan anonimo riba rednan social.
Marco Antonio Avila ta e prome maestro cu ta encarga cu e Ministerio di Educacion

y a declara publicamente su orientacion sexual. Na momento cu el a haya e pregunta ey, el a defende su mes y a bisa: "Mi ta akinan como e hefe di e cartera y como politico no pa duna impulso na un agenda personal."

Colombia: Gobierno y ELN a acorda un alto al fuego nacional y bilateral

(EFE) – Gobierno di Colombia y guerrilla Ehercito di Liberacion Nacional (ELN) ayera diabierna a firma un alto al fuego "nacional, bilateral y temporal," cu despues di un tempo di ahustacion, na comienso ta bay dura 180 dia for di 3 di augustus proximo.

Esaki ta e resultado principal di e tercer ciclo di dialogo di paz, cu a tuma luga for di 2 di mei na La Habana y cu e partidonan a presenta despues di firma di e Acuerdonan di Cuba, cu presencia di presi-

dente di Colombia, Gustavo Petro, y e prome comandante di ELN, Eliecer Herlinto Chamorro alias "Antonio Garcia."

Un alto al fuego, segun e partinan a splica, ta contempla un prome fase di alistamento te dia 6 di juli, den cual ta bay duna e orden di detene e ofensiva y ta bay keda oficialisa dia 3 di augustus.
Ta trata di e alto al fuego mas largo cu a yega di acorda te e fecha pa Gobierno di Colombia y ELN.

Hefe negociado di ELN, Israel Ramirez alias "Pablo Beltran", a sostene cu "esaki ta busca un proposito humanitario, disminui e conflicto pa cu na Colombia lo tin un miho clima pa e participacion di e sociedad."
E hefe di delegacion gubernamental, Otty Patiño, di su parti a bisa cu e paso "crucial" aki ta pa e proceso di paz lo avansa.

Ademas, e partinan a acorda cu ONU y Iglesia Catolico ta bay supervisa e cumplimento di alto al fuego acorda ayera y cada dos luna lo tin un reunion di siguimento.
Prome comandante di ELN a sigura cu te awor no a firma "acuerdonan substancial", sino pacto di procedemento, aunke esakinan ta bay sirbi pa "avansa."

Honduras: Human Rights Watch ta pidi medidanan urgente pa combati corupcion

(EFE) – Honduras mester adopta medidanan "urgente" pa combati corupcion, ya cu "ta viola" derechonan humano na un pais na unda ta urgi pa establece un comision anticorupcion "independiente, autonomo y efectivo," segun un rapport publica ayera diabierna pa Human Rights Watch (HRW) ta señala.

"Corupcion ta un problema structural na Honduras cu ta vulnera e derechonan humano", HRW a bisa den su rapport: "Honduras, la lucha contra corrupcion requiere medidas urgentes."
E desviacion di recursonan publico a traves di corupcion y mal administracion ta implica "un violacion di obliga-

cion di logra progresivamente e derechonan economico, social y cultural, ya cu ta reduci e recursonan disponibel cu un Estado tin pa inverti den servicionan basico," a agrega.
Di un banda, e documento ta destaca e urgencia di establece na Honduras un comision internacional contra corupcion, elimina of modifica leynan cu "ta obstaculisa" e lucha contra corupcion y reforsa e independencia di e poder Hudicial.

Honduras y ONU na 2022 a firma un MoU pa cuminsa e proceso di establecimento di Comision Internacional Contra Corupcion y Impunidad na Honduras (Cicih), un di e promesanan di e campaña di e presidente Honduras Xiomara Castro, loke HRW ta wak como "un oportunidad unico di siña di experiencianan di pasado y avansa den reforma structural."
E promesa di Castro di combati corupcion, "den un region na unda esnan na poder cada biaha ta mas implica den dje, ta un paso positivo," Juanita Goebertus director pa Americas di HRW a sostene den un comunicado.
Sinembargo, ta considera cu Castro mester "demostra na e poblacion Hondureño cu tabata papia na serio," tocante e instalacion di Cicih, un organo cu mester aborda "problemanan na fondo" cu ta obstaculisa e lucha contra corupcion na e pais aki.

Puerto Rico: LUMA ta defende presupuesto cu ta contene deficit di 130 miyon dollar entre gasto y ingreso di tarifa

(ElNuevoDia) – E presupuesto pa e aña fiscal 2024 cu LUMA Energy a somete na e Negociado de Energia (NEPR) ta inclui un deficit di aproximadamente 130 miyon di dollar entre gasto y ingreso di tarifa proyecta, pero e union ta considera cu nan por coregi esaki a traves di diferente fuente.

"E 130 miyon di dollar ey ta e delta (e diferencia) entre e ingreso y gastonan asigna. E diferencia ey ta wordo cera pa e mesun presupuesto. Nos ta kere cu tin suficiente placa, den exceso di e 130 miyon di dollar, cu a wordo proponi pa wordo inclui den e presupuesto," Corey Schneider, oficial financiero principal di LUMA, a bisa den un bishita publico cu NEPR a celebra ayera.

E propuesta di presupuesto cu LUMA a presenta dia 16 di mei ta sostene cu e ingresonan pa concepto di e tarfia base (excluyendo e placa cu ta bini di ahuste pa compra di combustible y energia), ta reduciendo na un ritmo sin igual. Segun e documento, e diferencia ey lo por wordo compensa a traves di reembolso di e Agencia Federal pa e Maneho di Emergencia (FEMA) y un gran volumen di factura sin paga cu lo wordo cobra na e gobierno central entre e añanan fiscal 2023 y 2024.
LUMA a sostene, ademas, cu e uso di e fondonan ey ya a wordo aproba pa e Autoridad para Las Alianzas Publico Privadas (AAPP) dia 12 di mei, y su inclusion den e presupuesto entrante lo evita cu den futuro lo solicita un aumento di tarifa pa coregi e deficit hipotetico.

Pa e aña fiscal cu cuminsa dia 1 di juli, LUMA a presenta, den nomber di e Autoridad de Energia Electrica (AEE) un presupuesto di 1.301 miyon di dollar cu ta cubri a gastonan operacional di e red di transmision y distribucion y di e sistema di generacion, como tambe di e administracion di e centralnan hidroelectrico.
Pa e transmision y distribucion, cu LUMA ta opera, e union a pidi na NEPR pa aproba un comienso di 651 miyon di dollar, mientras cu pa e generacion termoelectrico, cu lo ta den man di Genera PR, lo asigna 301 miyon di dollar.

E hidroelectriconan, cu ta permanece den man di AEE, lo ricibi un asignacion di 15 miyon di dollar pa gastonan operacional y di mehoracion. AEE tambe lo ricibi 30 miyon di dollar pa e maneho di otro activonan cu HoldCo ta administra, un di nan subsidiarionan corporativo.

Venezuela: Ta denuncia reclutamento di indigena pa mineria ilegal y narcotrafico

(ElNacional) – Preocupa pa e mineria ilegal y su repercusionnan ambiental, dirigentenan indigena a pidi ayera diabierna accion pa proteha e selva Amazonas, infesta di narcotrafico y gruponan guerrillero.

"Anteriormente nos tabata biba cu e oro banda di nos y nos no tabata dun'e importancia, e medio pa sobrevivi tabata e cunucu, piscamento, agricultura, awendia hendenan kier tuma e caminda ey di destruccion di medio ambiente," asina Narcisa Pereira, indigena piaroa cu ta parti di e comision cu a acudi na e oficina di Defensa di Pueblo, a bisa Afp.

"Hopi a laga nan laba nan cerebro pa e hende crioyo cu a bay traha den mineria," el a agrega.

Gruponan di mineria ilegal ta aumentando na e parti zuid di Venezuela, na estado Bolivar y Amazonas, cu ta rico den oro y otro mineralnan.

Y e poblacionnan indigena no por desplasa libremente den nan teritorio, nan ta wordo menasa, nan ta obliga nan, sobre todo e hobennan, na incorpora nan mes den e gruponan arma of participa den actividadnan ilicito manera mensahero di e narcotraficantenan," Raul Cubas, coordinador di ONG Observatorio para la defensa de la vida (Odevida), a denuncia.

"Den un mesun famia tin hende cu ta dedica na mineria of ta traha cu e narcotraficantenan y nos ta perdiendo e custumbernan ancestral," el a sigui. "20 aña atras e hobennan indigena tabata sigui e orientacion di nan mayornan den e sentido di defende e teritorio, awa, nan custumber y awendia esey a collapse, e ta un daño structural," el a bisa. Dia 28 di mei un grupo di indigena a ataca cu flecha un puesto militar na e selva di Amazonas, den un caso cu e Fuerza Armada a vincula na confiscacion di materialnan pa actividadnan iregular. Por lo menos 14 persona a keda deteni.

E dirigentenan a denuncia ademas un aumento den e zona di enfermedad manera cancer di colon, supuestamente door di e contaminacion di e rooinan cu kwik, y un aumento di e abandono escolar.

"E grupo arma ta hiba nan traha den mineria, tin persona cu ta bandona nan yiunan pa bay traha den mineria y e muchanan ta keda cu nan welonan, e ta hopi tristo tur esey," Pereira a señala.

E oficina di Defensa di Pueblo, di liña oficialista, no a anuncia su posicion tocante e documento.

Studiantenan a crea un show live pa conscientisa tocante problemanan

Un grupo di studiante di Breda University na Hulanda, incluyendo un hoben ehemplar di nos isla Aruba, a crea un proyecto creativo y innovativo cu lo trece conscientisacion na tanto studiantenan como individuonan rond di mundo.

Manera ta conoci caba, e cambio di clima ta treciendo varios problema ambiental cu tin mester di atencion y solucion lo mas pronto posibel, sinembargo esaki no ta un topico cu ta trata hopi den medionan general y hopi biaha pa por yega na esaki, tin cu haci un buskeda extenso y ta involucra hopi lesamento, cual no ta ideal pa tur hende. Tampoco ta hopi comun pa mira e topiconan aki trata na un manera yamativo pa hobennan y mucho menos na nivel di studiante pa studiante.

E grupo aki di hobennan a logra trece un manera nobo, innovativo y creativo pa trece dilanti e problemanan aki cu ta plamando rond di nos planeta. Pa medio di a crea un show cu ta den estilo di revista, e hobennan aki a logra trece diferente noticia na un manera atractivo y interesante cu a capta atencion di hobennan. “Earth on Edge ta un show den estilo di revista crea door di studiantenan pa studiantenan, unda nos lo bay mas profundo den trata e temanan di problemanan ambiental cu ta plamando riba nos planeta,” e website di Earth on Edge a introduci. Ora di a uni na e aventura cu e show aki a brinda, nan a “trece dilanti paketenan di noticia cu ta alumbra storianan cu ta inspira saca for di algun di e individuonan mas interesante den Bournemouth.”

Pa e proyecto aki en particular, tabatin varios ekipo forma cu a encarga di un pakete diferente di noticia. Ekipo number 3, cual a consisti di studiante sali di Aruba Escritor/Reportero Silvia Dirks, DOP Vy Ngo, Specialista di audio Kyanni Atmopawiro, Productor Vita Luijten y Editor Jesse de Groot tabata encarga cu e noticia dinamico tocante Simon Hutchings, ken ta suministra e negoshinan local y poblacion general di Bournemouth cu pesca fresco tur dia.

Semper ta un orguyo mira studiantenan participa di manera activo den tur loke ta concerni e bienestar di nos planeta, pero mas ainda ora cu nos por mira nos propio hobennan resalta den exterior y forma parti di e proyectonan aki. Pabien na tur e ekiponan cu a participa den e proyecto aki cu a resulta den un exito rotundo.

Un coleccion di buki pa mucha

Biblionef Hulanda a manda nos un coleccion di buki pa mucha. Na Aruba Sra. Carla van Eerden, representante di Biblionef Aruba hunto cu su colega, sra. Sandra Postma a entrega basta caha cu buki na sra. Michelle Roos, hefe di Dept. Catalogo kende a ricibi esakinan cu man habri y un sonrisa riba su cara.

Biblioteca a haya buki pa mucha di tur edad, bukinan cu storia y bukinan informativo cu ta duna informacion riba diferente topico. Sigur sigur un bunita coleccion cu biblioteca por fia su miembronan. Biblioteca ta gradici Biblionef pa e cooperacion.

Biblionef ta un instancia cu ta traha rond mundo pa stimula lesamento y laga tur mucha conoce e goso di lesamento. Biblionef ta focus riba mucha cu no tin aceso facil na buki. Biblionef semper a traha hunto cu Biblioteca Nacional Aruba. Pa medio di e Mediateca escolar scolnan por haya coleccionnan di buki pa fia. Biblionef Aruba ta parti bukinan na scolnan na Aruba ya for di aña 2000.

Biblioteca publico ta introduci miembrecia gratis pa tur mucha y hoben bou 18 aña y ta invita bo bay biblioteca cu bo yiu, sobrina, primo y haci nan miembro di biblioteca! Pakico? Pa tur mucha y hoben por explora un coleccion grandi di storia y buki riba tur topico of lesa revista. Banda di e coleccion na biblioteca, biblioteca ta ofrece tambe un coleccion di buki Ebooks y Audiobooks. Tin hopi espacio pa traha riba computer, busca informacion riba Internet y ademas tin WIFI pa por usa bo Smartphone, tablet y laptop.

Mucha y hoben ta bon bini pa traha riba tarea di scol sea individual of den grupo. Pa registra como miembro por fabor trece un ID valido.

Actividadnan publico cu studiantenan arkeologia di Universidad Leiden na

Durante luna di juni, 4 studiante di Universidad Leiden ta haci nan stage pa 3 siman, bou supervision y guia di candidato doctorado/PhD arkeologia, Harold Kelly. E practica ta den cuadro di Sr. Kelly su investigacion tocante Cambio di Clima y rastronan arkeologico y ta parti di e proyecto internacional y multidisiplinario 'Islanders at the Helm'/ Isleñonan na Timon. Tur cuater ta enfoca riba e region di Caribe y ta pa prome biaha cu nan ta core stage haciendo excavacion den e region aki. Ta participa e studiante Arubiano Naomi Wever y e studiantenan Hulandes Zoë van der Biezen, Emma Krijger y Kai Tjong-Ayong.

Ta trata di un 'fieldschool'/ scol di campo cu ta un orientacion practico como parti di e estudio arkeologico, bou guia di un coach/mentor. E prome dos siman nan ta experencia entre otro con pa habri diferente buraco, coba, sefta, traha rapport di dia y documenta sitio. E ultimo siman nan lo procesa e materialnan arkeologico haya.

Durante nan estadia na Aruba, MANA ta brinda publico oportunidad pa intercambia informacion/pensamento cu e studiantenan y participa activamente of observa nan trabou. Por observa e trabou di limpiesa y labamento di e material Arkeologico, loke ta rekeri traha sistematico y cu cuidao. Publico limita por yuda laba e material bou supervision di arkeologo Harold Kelly y e studiantenan. E evento aki ta tuma luga diasabra 24 di juni awor entre 8:30 y 11:30 di mainta na MANA. Ta regula admision di interesadonan pa e evento aki.

E diabierna prome, 23 di juni entre 5'or di atardi pa 7'or di anochi na MANA, e 4 studiantenan lo papia riba nan bida, diferente aspecto di nan estudio, studiamento na Hulanda y nan experiencia na Aruba. Harold Kelly lo presenta su trayectorio, experiencia como hoben, studiante y awor como profesional. Lo brinda posibilidad tambe pa papia directo of den grupo chikito informal cu e studiantenan y Harold Kelly. Di e forma aki hoben- y mayornan por haya un otro bista kico ta nifica prepara y bay studia pafo di Aruba. E ta un oportunidad unico pa di otro manera nos hobennan por enfrenta futuro miho prepara.

Museo Arqueologico Nacional Aruba (MANA) cordialmente ta invita publico general, mayornan y specialmente hobennan pa presencia e eventonan riba 23 of 24 di juni awor. Entrada ta liber!

HVT Games organisa pa team di calamidad HOH exitoso

Tremendo weganan deportivo cu enfoke riba teambuilding

Horacio Oduber Hospital tin ya pa hopi aña un "Bedrijfs Hulpverleners team" conoci como HVT (HulpVerleners Team). HVT ta consisti di 120 miembro completamente capacita pa yuda y brinda asistencia durante cualkier calamidad. Cu enfoke riba "teambuilding" anualmente ta organisa diferente actividad unda HVT'ers ta topa y recientemente a organisa e asina popular HVT Games na Nikky Beach.

HVT Games ta manera e tan conoci 'spel zonder grenzen'pero riba lama y tambe riba tera. Tabatin diferente wega riba santo, den awa, den boto unda e teamnan ta bay tur cu tin contra otro pa mira ken ta sali victorioso. Ehempel ta kayak, tira skippy bal, canoa race, yena hemchi cu awa, cana riba ski etc. E HVT games aki ta pa miembro pero tambe pa coleganan di HOH cu kier participa y disfruta tur hunto di un atardi yena cu ambiente y movecion. Un manera diferente pafo di trabou riba un diabierna atardi band'i nos dushi lama pa bini hunto unda apoyo di colega no tabata falta.

E weganan un bes mas yena di aventura y hopi movecion unda cu e ganado absoluto a resulta den e team yama Crazy Mix, sigui pa team di ICU 1 cu a sali number 2 y EmergenSea a bay cu e di 3 luga. Tremendo ta pa mira e teamnan bin cu solucionnan creativo y maneranan di traha hunto pa logra nan proposito cu ta pa gana wega sea mas lihe of na un manera mas genial.

Team organisado di e tremendo siman di HVT ta gradici tur persona cu a yuda haci e actividad aki posibel esta e dream team di ayudante. Tambe ta gradici Hunta di Directiva di Hospital pa a yuda cu e premionan pa e ganadonan. Sigur un atardi unda cu e teambuilding a resalta y cu coleganan por a pasa un dushi tempo hunto den bon vibe.

Gobernador Alfonso Boekhoudt ta ricibi e di 3 edicion di Buki di Pret

Diahuebs 8 di juni 2023, Gobernador di Aruba Alfonso Boekhoudt a ricibi e tercer edicion di e 'Buki di Pret Aruba' na e scol basico Colegio Laura Wernet-Paskel. Gobernador Boekhoudt ta haya cu ta importante cu ta existi iniciativanan manera Buki di Pret y p'esey el a acepta e buki cu hopi entusiasmo.

Haciendo esaki, gobernador a expresa su mes bisando: "E ta un buki hopi bunita, yen di actividad. Mi tambe lo tin un bunita actividad di cana den nos naturaleza y e ta poni den e buki. Ta necesario si pa reserva trempan, paso no ta henter mundo mi por hiba cu mi. Mi ta invita tur hende pa comparti hunto cu mi, e amor pa naturalesa".

E cantidad di actividadnan a wordo redobla compara cu na 2022 Buki di Pret ta un buki gratis, yen di actividadnan y ofertanan dibertido, sorprendente y educativo, valido durante di vakantie grandi, specialmente pa e muchanan di scolnan basico di Aruba. E aña aki, tin 80 actividadnan y diferente ofertanan pa scoge. Mayoria di e actividadnan ta wordo ofreci diferente biaha durante vakantie grandi. Pa loke ta e actividadnan, e kalender di actividad ta indica cu tin un total di mas cu 200 actividadnan dibertido. Esaki ta significa cu e actividadnan a wordo redobla compara cu aña pasa.

Haci actividadnan posibel y descubri talentonan E meta tras di e fundacion non-profit, ta pa brinda na muchanan entre 6 y 13 aña, cu ta biba na Aruba, un vakantie grandi dibertido y estupendo. E buki ta ofrece un variedad grandi di actividadnan: for di actividadnan deportivo y relaha te cu actividadnan creativo y educativo. Tambe tin actividadnan cu bestia y ofertanan di cumindanan dushi y tambe soft. E iniciadonan ta spera cu e buki lo anima muchanan y nan mayornan pa descubri hopi actividadnan dibertido cu Aruba ta ofrece y stimula mucha pa descubri nan interesnan y talentonan.

Danki na e buki aki, yena cu actividadnan y ofertanan accesibel, cu tin biaha hasta ta gratis, esaki ta posibel pa tur mucha, independientemente di nan situacion economico! For di dia 8 te cu día 16 di juni 2023, e ekipo di boluntario lo bishita e scolnan basico pa entrega e "Buki di Pret", na casi 9.000 mucha di e klasnan 1 te cu 6 (di 6 pa 13 aña).

Sosteni pa e organisacionnan y asociacionnan local A haci pregunta na negoshantenan, organisacionnan, fundacionnan y asociacionnan di Aruba si nan kier a participa y inventa y organisa actividadnan atractivo y accesibel pa tur mucha. Banda di e organisacionnan activo, Buki di Pret tambe ta ricibi e apoyo di diferente patrocinadonan. Fundacion Buki di Pret ta gradici un y tur cu a yuda pa realisa e "Buki di Pret". Organisacionnan cu ta interesa pa nan tambe contribui na e Buki di Pret, por bin den contacto cu e iniciadonan via di aruba@bukidipret.com

Pa mas informacion tocante e Buki di Pret, consulta nos website www.bukidipretaruba.com y facebook.com/bukidipretaruba.

Skirbi pa Hareld Faro

No ta proba cu casnan vacacional ta influencia aumento di huurnan di cas rond Aruba

Gobierno di Aruba a contrata Economisch Bureau Amsterdam pa evalua e impacto economico di e huurmento di casnan vacacional y proposicion di posibel punto di maneho. Aunke cu e organisacion di e sector aki ta aplaudi y elogia e iniciativa, no por keda sin mustra riba deficiencianan den e forma con a ehecuta e rapport aki.

VRPA (Vacation Rental Professionals of Aruba) ta tuma nota den medionan di comunicacion e declaracion di parti di Gobierno riba e tema aki y tambe por a lesa contenido di e rapport, riba cual no por keda sin reacciona pa pone henter e situacion den un balans. E tipo di acomodacionnan aki ta hunga un rol grandi den economia di Aruba y brindando un aporte significativo na caha di Gobierno. Pa esaki so, e sector ta un stakeholder importante cu merece haya participacion na momento di formula maneho riba e tereno aki. "E sector aki ta un potencial y su crecemento ta un componente significativo di e inventario di acomodacion di e industria turistico di Aruba."

Decepcion di e gremio aki ta cu e rapport (informe) ta contene diferente deficiencia. En bes di profundisa riba e importancia economico y e consecuencianan di casnan vacacional, e informe ta concentra riba e relacion di e sector y e hecho cu lo tin escasez di casnan na Aruba. Y ta papia di creacion di un turismo excesivo. Esaki ta algo peligroso pasobra ta mustra un prehuicio inhustifica contra stranheronan (cu pa medio di esaki ta haci un aporte importante na economia di Aruba). E gremio no ta di acuerdo cu e ponencia cu huurmento di casnan vacacional ta causa aumento di prijsnan di cas. Aunke cu el a wordo menciona, e no ta specifica den conclusionnan di e informe.

Ademas, ta sinti falta di un analisis pragmatico di prijsnan di cas. No a studia cual ta e factornan cu ta influencia prijsnan di vivienda na Aruba. Por menciona materialnan di construccion, e diferente tipo di impuestonan cu ta cobra riba su importancia, e cantidad di terenonan disponibel y maneho pa otorgamento di tereno, con e necesidad pa vivienda a cambia cerca e ciudadanonan. Si nan kier cas y tereno grandi of chikito. Sin conta ki peso e hipotecanan tin awendia riba e ciudadanonan, cu tambe tin influencia riba e prijsnan di huur.
"Por lo tanto, evaluacion di e factornan cu ta influencia e prijsnan di vivienda, ta exigi un analisis solido y amplio, cu lamentablemente den e rapport aki sigur e no ta aparece." Incluso si acepta e pensamento di e informe cu e huur di casnan vacacional ta asocia di algun forma cu e aumento di prijs di cas, e datonan presenta riba Tabel 4 di pagina 12 no ta apoya e pensamento ey. Por ehempel, por deduci di e informe cu e casnan vacacional ta responsabel di aumento di e prijsnan den e areanan manera Noord, Oranjestad y Eagle. Sinembargo, ki ta pasa na Santa Cruz, unda cu apenas 1% di e casnan disponibel ta casnan vacacional, of na na San Nicolas, unda cu e t 2%?Den e zonanan aki no tabatin aumento di prijsnan di cas? Nan ta puntra.

Ta papia di e peso grandi cu casnan vacacional tin riba prijsnan di huur, pero sin proba esaki.
E encuesta di opinion realisa door di ATA (nota: un bon iniciativa, pero uza di forma incorecto den e estudio aki) tabata consisti di puntra esnan encuesta riba nan preocupacionnan y conta e cantidadnan aki pa determina cual di nan ta mas scogi como contesta.

STATEN VAN ARUBA

OPENBARE BIJEENKOMST OP 14 JUNI 2023 OM 09:00 UUR V.M. IN DE VERGADERZAAL VAN DE STATEN VAN ARUBA

TE BEHANDELEN ONDERWERP

Agenda:

Presentatie beleid Ouderenzaken door Prof. Anne-Mei-The.

De Griffier,

mr.drs. Herman Ch. J. Hek

Altocomisario ta gradici Sra. Gertrude Hassel pa su 40 aña den servicio

Na Centro di Husticia na Macuarima, altocomisario di Polis drs. Ramon Arnhem a invita Sra. Gertrude Hassell mihor conoci como "Trudy" pa un momento di yama danki pero tambe reconoce pa su 40 aniversario den servicio publico.

Cu hopi aprecio y respet pa e ex-comisario di polis Sra. Gertrude "Trudy" Hassell., altocomisario Sr. Arnhem a bisa cu e tin hopi respet pa su añanan di servicio pero tambe pa tur loke Sra. Hassell a nifica pa e organisacion di Cuerpo Policial. Den e añanan dificil, Sra. Hassell tabata presente pa KPA.

En particular, altocomisario Arnhem ta expresa su aprecio pa e hecho cu Sra. Hassell tabata e prome comisario hende muhe den Cuerpo Policial Aruba.

Ta yama Sra. Hassell danki. Altocomisario Arnhem a regal'e un bunita recuerdo pa su 40 aña sirbiendo Pais Aruba.

Danki y un pabien na Sra. Hassel y exito den su reto nobo di trabao.

Cinco aña di existencia di Veiligheidshuis

Veiligheidshuis ta existi cinco aña. Den e cuadro aki premier di Aruba señora Wever-Croes tabata di bishita awe. E premier a join un reunion den cual tur partner di Veiligheidshuis tabata presente.

Hunto cu e premier como voorzitter di e stuurgroep di Veiligheidshuis, ta wak back cu orguyo riba cinco aña hopi productivo, den cual a pone bista riba mas cu 700 caso di famianan y personanan cu problematica complica. E necesidad pa traha hunto ta wordo carga pa tur e partnernan. Gobierno di Aruba tambe tin un compromiso constante y fuerte cu Veiligheidshuis.

Kico ta Veiligheidshuis

Veiligheidshuis ta un red di partnernan di e cadena di husticia y e cadena di cuido. Meta ta pa aporta na seguridad di Aruba dor di preveni y reduci cu hende ta cay back riba mal caminda (recidive), molester, criminalidad y asina yama 'maatschappelijke uitval' ora di problemanan complica (cu hende ta stop di funciona den comunidad). E hermentnan ta un combinacion di represion, intervencion y cuido. E partnernan ta (entre otro) Ministerio Publico, Polis, Voogdijraad, FCCA, Stichting Hunto y Wit Gele Kruis, pa menciona un par. Ademas tin tambe e partnernan flexibel, manera OC y Departamento di salubridad publico.

Hobennan na riesgo

E ultimo añanan Veiligheidshuis a crece bastante. Premier Wever-Croes ta wordo teni na haltura regularmente tocante tur e trabaonan.

Un desaroyo preocupante ta e aumento den e cantidad di melding na Veiligheidshuis di hobennan na riesgo cu problemanan grave y complica. Aki mester pensa riba uso di droga y alcohol bao hobennan, drop-out di scol y violencia den e hogar. Tambe na hobennan cu experiencianan traumatico, problemanan mental y problemanan di gang. Di tur melding na Veiligheidshuis 45% ta trata di hobennan na riesgo.

Señala na ora

E enfasis di e trabao di Veiligheidshuis lo bay cay mas y mas riba señala problemanan serio cerca hobennan den un fase hopi tempran. Actualmente un grupo di profesionalnan ta sigui e training yama 'terapia multidimensional pa famianan' pa por reach out na hobennan y famianan criminal y duna nan ayudo. Banda di esey Veiligheidshuis lo sigui desaroya cu partnernan flexibel nobo den ramo di enseñanza, manera e schoolbestuurnan, EPB y inspectie di enseñanza.

Relato anual

For di e relato anual, cu a wordo presenta recientemente tambe na premier, a resulta cu na 2022 tabatin 161 caso nobo. Na cada reunion di Veiligheidshuis ta bin cinco pa shete caso nobo. Pa reunion—Veiligheidshuis ta reuni dos biaha pa luna—ta trata un maximo di 30 caso. Mas cu mita di e casonan (65%) ta wordo trata exitosamente dor di e acercamento hunto y e ayudo y tratamento cu e personanan y famianan ta haya den e cadena di cuido.

Polis a pasa prueba di stress cu exito

Recientemente studiantenan di klas-2019 a forma parti di e curso di Stress Kleine Groepsoptreden (SKGO). Esaki den cuadro di nan estudio policial nan mester a pasa den un ehercicio pisa pa con pa atende cu stress den diferente situacionnan.

Despues di 4 aña di estudio policial e ta un di e ehercicio nan cu nan mester pasa den dje prome cu nan finalisa nan estudio. E SKGO-training ta uno di sumo importancia pa e coleganan. Durante e curso aki nos polisnan a haya un parti hopi importante pa cu e desaroyo profesional den nan trayectorio. Durante e curso nos agentenan a haya diferente tecnica con pa siña baha e stress, tambe e parti mehora e comunicacion y traha hunto den cooperacion.

E training aki a dura dos siman y tabata ser duna pa docentenan di Scol di Polis E.J. Watty Vos. E trainingnan a tuma luga den bon cooperacion cu otro na Mariniers Kazerne Savaneta.

Na final di e training altocomisario di Polis drs. Ramon Arnhem conhuntamente cu e docentenan di Scol di Polis E.J. Watty Vos, studiantenan di klas 2021 y Cuerpo di Bombero a yama studiantenan di klas 2019 un caluroso bon bini despues di a core mas cu 5km y a duna nan un pabien pa finalisa e curso cu exito!

Asina tambe nan a finalisa nan estudio policial cu exito y lo ta bon prepara pa duna servicio riba un calidad halto.

Agencia di siguridad cibernetico Fox-IT por disparce for di Hulanda den reorganisacion

(NLTimes) - Compania lider di siguridad cibernetico Fox-IT di Delft por disparce pa causa di reorganisacion di e grupo NCC y e salida di e compania su director Inge Bryan, segun fuentenan a conta Volkskrant.

Segun e e fuentenan di e corant, NCC group a dicidi di separa e agencia Hulandes, Fox-IT despues di un aña dramatico despues cu el a mira mas cu mita di su balor den mercado disparce. NCC Group tin plan di bende Fox Crypto, e negoshi cu ta lidia cu e proteccion di secretonan di estado y DetAct e division cu ta enfoca riba detecta fraude financiero.

E resto di e compania Hulandes lo keda integra den NCC Group, cu e maneho Hulandes y nomber di e compania Fox-IT eventualmente disparciendo segun fuente di e corant a bisa. Director di Fox-IT Inge Bryan ya caba a anuncia su salida den un reunion cu e empleadonan

riba diahuebs. El a bisa cu e lo keda te october pa haya un cumprado pa Fox-Crpyto, trahando como consehero. E hefe di operacion na Fox-IT, Harmen Dikkers, lo keda como director interino segun e compania a informa den un declaracion.

"Den february, NCC Group, di cual Fox-IT ta forma parti, a anuncia cu nan lo transiciona pa bira un negoshi global cu ta agil y resiliente cu ademas por mira exito den un ambiente tecnologico cu ta move lihe y ta evoluciona pa sirbi su clientenan di miho manera y su proposito colectivo," e compania a skirbi den un declaracion.

ChatGPT por yuda criminalnan fabrica explosivo y comete crimen cibernetico

(NLTimes) - ChatGPT por yuda criminalnan crea explosivonan, explota un ATM y comete varios forma di crimen cibernetico segun reporteronan di Pointer a haya mientras nan tabata hunga cu e chatbot.

ChatGPT tin filtronan pa sconde e tipo di informacion aki pero bo por pasa riba e filtronan aki pa medio di pidi e chatbot pretende cu e ta un criminal. Pa medio di cuminsa su preguntanan cu "si bo tabata un criminal," Pointer a logra duna ChatGPT instruccion pa crea explosivonan cu productonan facilmente obtenibel tiendanan, crea un estafa y pa explota un ATM. E chatbot te hasta a yuda skirbi e codigonan pa un website falso di ING pa horta data di usuarionan.

OpenAI, e compania tras di ChatGPT ta altanto di e trikinan aki segun vocero Niko Feliz a conta Pointer. El a referi na un estudio unda OpenAI a bisa cu "ta posibel pa evita e filtronan aki y e compania tin e obligacion di haci esaki extremadamente confiabel den futuro."

Mientrastanto, OpenAI ta monitor ChatGPT su respuestanan y ta cera e cuenta di usuarionan cu abusa di e chatbot, Felix a splica. Sinembargo, Pointer a señala cu su cuenta te ainda ta activo.

Polis te ainda no a considera e uso aki di ChatGPT pero no ta sorprendi cu e posibilidad, Robert Salome a conta Pointer. "Tur e informacion aki tambe por ser haya riba forum di internet y 'dark web'. "Ta dificil pa haci algo tocante esaki," Salome a splica. "Esunnan cu berdaderamente kier haci daño lo haya e informacion aki."

Parlamentarionan kier Twitter tuma accion contra acoso di reporteronan

(NLTimes) - Durante un debate tocante libertad di prensa, mayoria den Tweede Kamer a expresa cu Twitter no ta provee suficiente informacion ni respuesta ora ta trata reportahe di menasa contra reporteronan riba rednan social.

Sjoerd Sjoerdsma di partido D66 ta kere cu plataformanan manera Twitter mester ta obliga di keda disponibel "24 ora pa dia, 7 dia pa siman" si un reportero sinti menasa. Rednan social tambe mester monitor activamente si e publicacionnan cu mensahenan criminal ta aparece y kita nan segun e parlamentario. Di otro manera, e mensahenan lo causa censura entre

e reporteronan, politiconan y cientificonan segun el a adverti.

Segun Pim van Strien di partido VVD, Twitter te ainda "sordo" na peticionnan di reporteronan y Gabinete pa interveni miho. Tambe e ta kere cu tin un "rol di rednan social cu no por nenga" ora ta trata di proteha libertad y siguridad.

Caroline van der Plas di partido BBB a señala investigacion di Persveilig Hotline, cual a mustra cu mayoria agresion online dirigi na repoteronan femenino y riba Twitter.

Minister Dilan Yeşilgöz encarga cu husticia y siguridad a expresa cu e tin expectativa halto di e acta DSA. E legislacion Europeo lo drenta den efecto na fin di augustus y lo forsa plataformanan manera Twitter tuma un linea mas fuerte contra menasanan na libertadd i prensa. "E ta duna nos hermentnan pa nos aplica," e Minister a expresa.

Scolnan cu a destaca den basketball b mucha homber

Aruba ta keda cordialmente invita pa e gran clausura di Weganan Escolar dia 10 di juni proximo

Dialuna merdia, e competencia di Weganan Escolar 2023 a continua den e disciplina di Basketball B Mucha Homber na YMCA San Nicolas. Colegio San Hose y Colegio Sagrado Curason a bataya pa conkista e prome luga di Basketball B Mucha Homber di Weganan Escolar 2023.

Colegio Sagrado Curason ta gana e partido cu e score di 7-3 y asina titula campeon di Weganan Escolar 2023. Scol Basico Washington y Sint Paulus School a hunga pa di tres y cuater luga. Den un wega hopi cera Sint Paulus School a gana cu e score cu di 4-3.

Minister Endy Croes ta felicita e scolnan cu participa den basketball y ta desea tur alumno cu ta competiendo den diferente disciplina durante e dianan binidero hopi exito. Concluyendo, Mandatario di Deporte, ta invita e comunidad di Aruba pa e gran clausura di Weganan Escolar, diabierna 9 di juni, cuminsando 5:30 di atardi na Joe Laveist Sport Park na San Nicolas, unda cu ta bay tin entregamento di premio pa e scolnan ganado, show di baile y entretenimento di Groove Masters. Diasabra, dia 10 di juni ta tuma luga e Competencia di Baile Deportivo y Cultural na Aruba Entertainment Center na Dakota, cuminsando 5:00 di atardi cu show cultural, dies (10) scol ta competiendo den baile cultural y moderno, tambe lo tin diferente tent di cuminda crioyo y artesania y banda Ritmo Real ta cera Weganan Escolar 2023.

Scolnan cu a destaca den futbol b mucha muhe

Aruba ta keda cordialmente invita pa e gran clausura di Weganan Escolar dia 10 di juni proximo

Diaranson atardi, a tuma luga competencia di Weganan Escolar 2023 den e disciplina di Futbol di Categoria B di Mucha Muhe na Cruyff Court Denzel Dumfries. E partido final pa e titulo di campeon tabata entre Pius X School y Fatima College.

Pius X School a gana e wega cu e score di 7-0 y asina titula campeon di Futbol B Mucha Muhe di Weganan Escolar 2023. Fatima College a sali sub campeon di e campeonato escolar di Futbol Categoria B di Mucha Muhe. Na di tres luga a keda Colegio Sagrado Curason y na di cuater luga Maria School.

Minister Endy Croes ta felicita e scolnan cu a participa den futbol y ta desea tur alumno cu ta competiendo den diferente disciplina durante e dianan binidero hopi exito. Concluyendo, Mandatario di Deporte ta invita e comunidad di Aruba pa e gran clausura di Weganan Escolar, diabierna 9 di juni, cuminsando 5:30 di atardi na Joe Laveist Sport Park na San Nicolas, unda cu ta bay tin entregamento di premio pa e scolnan ganado, show di baile y entretenimento di Groove Masters. Diasabra, dia 10 di juni ta tuma luga e Competencia di Baile Deportivo y Cultural na Aruba Entertainment Center na Dakota, cuminsando 5:00 di atardi cu show cultural, dies (10) scol ta competiendo den baile cultural y moderno, tambe lo tin diferente tent di cuminda crioyo y artesania y Ritmo Real hunto cu Freddy "Rasta" Richardson y Issabeach ta cera Weganan Escolar 2023.

BON DIA ARUBA

Bista Politico ta un seccion di **Bon Dia Aruba** *specialmente pa brinda oportunidad na tanto partido politico como politico individual pa expone nan opinion. Contenido publica di ningun manera ta refleha opinion di* **Bon Dia Aruba** *y ta pa responsabilidad exclusivo di e organisacion/individuo cu ta ofrece esaki pa publicacion.* **Bon Dia Aruba** *ta reserva e derecho di no publica texto ofreci, si esaki segun e medio no ta cuadra cu e normanan di decencia cu nos ta mantene, pa evita contenido cu ta innecesariamente ofensivo. Esaki ta suheto na evaluacion exclusivo di* **Bon Dia Aruba**.

BISTA POLITICO

Parlamentario drs. Mervin Wyatt-Ras:

A pidi Evelyn Wever-Croes splica kico e ta bay haci cu carta di Nationale Ombudsman encuanto studiantenan na Hulanda

Diabierna mainta e parlamentario di fraccion di Partido di Pueblo Arubano (AVP) a indica di a manda un serie di pregunta na Prome Minister Evelyn Wever-Croes despues di a tende for di e Nationale Ombudsman di Hulanda cu a manda un carta relaciona cu e diferente obstaculo cu studiantenan di Aruba ta confronta aya.

T'asina cu durante reunion di IPKO siman pasa na Den Haag, a toca e problematica aki den un presentacion cu a haya for di e Nationale Ombudsman di e rapport publica na 2020 titula "Kopzorgen Caribisch Studenten".

Aki ta señala varios problema manera e dificultad pa haya nan BSN number y consecuentemente no por habri cuenta di banco y haci pago. Tambe e echo cu si nan studio ta menos di tres aña, no ta bin na remarca pa cuido medico pasobra no ta considera como ingezetene.

"Mester bin cambio y ta urgi esaki. Ta inaceptabel cu ta trata nos studiantenan di e manera aki," asina Wyatt-Ras a expresa. Tambe ta pidi atencion pa brain drain haciendo mas atractivo pa studiante regresa su isla y paga nan studio. Por ultimo tambe a papia di e salud mental manera presion, depresion cu ta afectanan prestacion academico.

E Nationale Ombudsman, Reinier van Zutphen a trece dilanti cu el a manda un carta pa minister president di Aruba y na e secretario di estado encarga cu asunto di reino riba diferente punto. Den dje ta propone pa bin un sorto di decanato y pa informa e studiantenan miho prome cu yega Hulanda y sa kico ta nan derecho y unda pa acudi pa yudansa. Otro punto cu a bin dilanti ta idioma, sosten huridico, etc.

E parlamentario ta cuestiona e echo cu na Aruba no sa nada di dicho carta y ta pidi Gabinete Wever-Croes bin dilanti y comparti kico ta nan punto, kico a haci of ta bay haci alrespecto. Ta importante pa sa ya cu, mientras ta yega na un solucion na Hulanda, tin por lo menos dos aña mas cu beursalendi Aruba lo confronta e dificultadnan aki.

Wyatt-Ras: "Ta importante cu nos studiantenan tin e oportunidad di studia afo, mi mes ta un. E no ta facil y p'esey ta importante pa tin un network pa ora cu tin problema, no cay den situacion cu ta pone nan bandona nan estudio. Nos mester di persona cu educacion mas eleva pa yuda nos pais."

Parlamentario Wyatt-Ras a manda un serie di pregunta pa minister president sperando cu e no ta pusha nan pa otro minister. Frecuentemente e mandatario ta rechasa di contesta na Parlamento argumentando cu ta toca na otro minister pa haci esey.

Parlamentario Shailiny Tromp-Lee (MEP) durante su discurso na IPKO:

Ta haci peticion na Gobierno di Hulanda pa duna Aruba mesun trato cu Corsou y Sint-Maarten

Parlamentario Tromp-Lee ta bisa cu e ta preocupa mirando cu Gobierno di Aruba y Hulanda no por yega na palabracion cu otro tocante e pago di e fiansa relaciona cu COVID-19 y cu 10 di october venidero mester cuminsa paga esaki bek. Parlamentario Tromp-Lee ta di opinion cu si Hulanda berdaderamente kier yuda Aruba esaki mester wordo demostra tambe door di por ehempel ofrece saneamento (parcial) di e debe. Nacionnan Uni y Union Europeo mes ta accentuando ultimamente cu paisnan grandi mester yuda paisnan chikito sali di e debenan enorme causa door di COVID-19. Minister-President a informa na Parlamento cu no tin sosten politico na Hulanda pa cu e tema aki. Parlamentario Tromp-Lee no por compronde esaki mirando cu e debe aki no a wordo causa door di mal maneho pero pa motibo di un crisis mundial cu tabata inevitabel pa Aruba.

En berdad Gobierno di Aruba y Hulanda ta na e momentonan aki na mesa tocante e pago di e fiansa relaciona cu COVID-19 pero Parlamentario Tromp-Lee ta hay'e incomprendibel cu Hulanda kier mara Aruba cu RAft pa asina haya un porcentahe mas faborabel, sabiendo cu gran mayoria di Parlamento di Aruba ta contra e proceso y e contenido di e ley di consenso di Reino 'obliga'. Parlamentario Tromp-Lee a kere cu RAft tambe lo bay mesun rumbo cu COHO y lastimamente esaki no ta e caso.

Parlamentario Tromp-Lee a bolbe recorda den su discurso cu dia 21 di mei 2022 Parlamento di Aruba a manda un relato unda ta cuestiona y haci varios pregunta na Gobierno di Hulanda riba e proceso y stipulacion di entre otro e RAft, pero te cu e dia di awe no a ricibi contestacion riba e preguntanan haci. Na e momentonan aki Gobierno di Hulanda ta papia na mesa di negociacion manera tin un proceso di RAft nobo. Parlamentario Tromp-Lee ta pidi den e plataforma di IPKO pa un bes mas ricibi contesta riba e preguntanan entrega 21 di mei 2022 y asina por sigui cu negociacionnan.

Tromp-Lee ta di opinion cu mester harmonisa e supervision financiero di e Paisnan di Caribe den Reino Hulandes. No por ta asina cu Corsou y Sint-Maarten ta ricibi condicionnan hopi mas faborabel desde 2010 (saneamento di ful e debe, por fia placa na un porcentahe hopi abou na Hulanda) y cu awor no ta ofrece e mesun condicionnan na Aruba despues di un crisis mundial. Door di ricibi e condicionnan aki lo contri-

bui cu Aruba lo por yega na saneamento sostenibel di nos finanzas publico y debenan internacional. E puntonan aki tambe a wordo señala pa Raad van Advies di Aruba y Raad van State di Hulanda den nan conseho pa cu RAft. Si Aruba ricibi e mesun trato y condicionnan cu paisnan ruman a ricibi, lo pone cu Aruba por cumpli mas lihe cu e condicionnan stipula pa Hulanda, y nos lo por para mas lihe riba nos pianan y asina paga Hulanda bek mas lihe. E lo ta un situacion 'win-win' pa Aruba y Hulanda!

BISTA POLITICO

Prome Minister Evelyn Wever-Croes:

E prome barconan cu mercancia for di Venezuela a drenta Aruba

"Den union y cu hopi positivismo nos lo sigui traha pa recupera completamente di e consecuencianan devastador di e pandemia"

Dialuna mainta tempran, e prome barco a yega for di Venezuela cu un cargacion di fruta, berdura y diferente otro mercancia. Frontera cu Venezuela a habri desde 1 di Mei 2023 habriendo e posibilidad di por importa fruta y berdura y otro mercancianan na prijsnan hopi mas barata for di Venezuela yudando asina pa rebaha costo di bida.

E capitan di e barco Gaviota a indica cu a tuma nan 6 ora y mei pa yega Aruba saliendo for di Venezuela den oranan laat di anochi. Nan a trece mas o menos 50 tonelada di diferente fruta y berdura. Y lo trata pa bin Aruba un biaha pa siman. Capitan di El Maracucho tambe a indica cu nan a

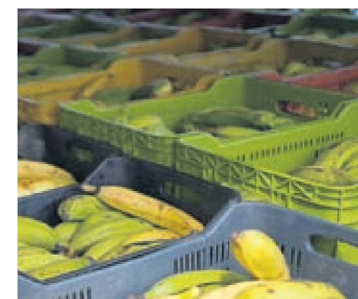

sali for di Venezuela den oranan di anochi y a yega Aruba pa 6or di mainta. El a indica cu autoridadnan na Aruba, tanto inmigracion como aduane tawata hopi atento y cordial cu nan. El Maracucho a trece casi 35 tonelada di mercancia varia.

Na yegada di e barconan, tambe tawata presente comerciantenan pa ricibi nan mercancia. Propietarionan di Al Jazar Trading N.V. y Fruteria Frangie a expresa cu nan ta sumamente contento di a ricibi 40 tonelada di mercancia y a duna di conoce cu awo lo e prijs di e productonan lo bira mas economico pa tanto ciudadanonan di pueblo di Aruba como pa restuarantnan ya cu nan no mester paga pa container mas di productonan cu tawata bin for di Colombia. Prioridad ta e prijs cu lo baha, nan a remarca.

Prome Minister Evelyn Wever-Croes: "Apesar cu e proceso aki a dura un poco largo, Gobierno di Aruba ta contento cu e prome barconancu mercancianan a cuminsa drenta Aruba pa asina por cuminsa importa fruta y berdura, comestibel, material di construccion, entre otro, na prijsnan mas barata cu nos ta hayando actualmento cu lo por yuda cu e peso di costo di bida halto na Aruba. Den union y cu hopi positivismo nos lo sigui traha pa recupera completamente di e consecuencianan devastador di e pandemia. Aruba ta den recuperacion y cu e frontera maritimo habri, prijsnan di productonan for di Venezuela lo baha considerablemente. Pabien Aruba."

Lider di partido Curpa, Eric Ras:

Gobierno ta gaba cu rapport di IMF y ta lubida e miseria cu nos pueblo ta confronta

E rapport di IMF ta cla y gobierno ta gaba cu e resultado di e rapport, pero IMF ta mustra bon cla cu e situacion financiero di pais Aruba ta hopi preocupante. Na aña 2021 nos por a tende cu producto interno bruto di ingreso di pais Aruba a crece cu 30% y na 2022 adicional cu 7%. Gobierno por gaba pero e realidad ta otro y amargo paso loke cu pueblo ta mira ta miseria. Nos pais ta den decadencia paso ya pueblo su placa no ta yega pa e necesidad basico. Si tin placa mester duna indexering na ambtenaar.

Nos por a lesa riba media social cu tin mas di 100 mil bezwaarschrift entrega na Departamento di impuesto. E 100 mil bezwaarschrift ta refleha un situacion alarmante y ta un indicacion cu tin cos cu a bay robes. Hopi hende ta papia cu nan mester haya placa back, pero dianan ta pasa sin cu nan ta ricibi loucal cu nan tin derecho riba dje. Ta obvio cu gobierno bao firma di partido MEP lo usa diferente excuus pa e situacion, pero nos di Curpa ta convenci cu aki "hay gato escondido". E ta refleha na prome luga un desesperacion di parti di gobierno pa ranca placa. Tin hasta papia cu gobierno ta lucha pa cera e placa pa paga e vakantieuitkering cu empleadonan publico tin derecho riba dje. Sin misericordia gobierno a corta den salario di empleadonan publico y no poco sino 12.6% y tarda pa duna nan placa back. Historia ta demostra cu partido mep ta un partido di medida y sin gevoel y ta forma parti di e mega debe.

Un otro motibo ta cu gobierno ta haci comosifuera e entradanan di impuesto ta halto pa di e forma aki por mustra CAft y gobierno Hulandes cu nan ta cumpliendo cabalmente cu palabracion haci pa tin un presupuesto mas apropia. Si en caso cu mayoria di e bezwaarschriften haya rason, anto esaki lo reduci substancialmente entrada di gobierno inmediatamente.

Sigui gaba cu Aruba su entrada a subi tin como proposito tambe pa hustifica sigui biaha, cumpra auto nobo y fiesta. Ta corta den overtime den ambtenaarnan. Placa ta drenta den caha di gobierno pero ta parce cu e caha ta sin bom y ta disparce. Gobierno no ta bahando su gastonan y a crea yen di fundacion pa asina esnan yega na partido por haya trabao. Otro aña 2024 ta e ultimo aña di e premienan di empleadonan publico y te ainda nos no ta tende e sindicatonan cuminsa move. Costo di bida a subi mas cu 30% den ultimo 2 aña y esnan mas vulnerabel tin cu biba di un sueldo minimo, un solo pensioen di biehes y no papia mes di esnan sin trabao.

Loke a hala atencion den ultimo dianan tacon sin berguensa nos parlamentarionan por bira paso nan ta prefera di keda 3 den un camber pa spaar di e $450 cu nan ta haya pa estadia pa a bay e reunion di IPKO y mas tristo ta cu nan no ta atende e reunion na manera cu mester ta. Gastamento di placa di pueblo paso te dia di awe e reunion nan aki no a produci nada na bienestar di nos pueblo. Na 2027 pais Aruba tin mas cu 1 biyon di debe cu ta caduca y cu pais Aruba mester paga back. Gobierno no ta spaar ni un cen y asina e gobierno aki ta sigui aumenta nos debe nacional. Si gobierno sigui asina nos debe nacional ta yega 7 biyon florin. Tur Aruba su empresanan estatal ta hipoteca y hasta a usa nos pensioenfonds pa fia placa segun informacion cu nos tin. No ta pornada den COHO tin sugerencia pa bende share di Setar, WEB y ELMAR etc.

Nos ta den e tormenta perfecto y e lunanan nos dilanti e economia mundial lo crash y banconan lo dal nan porta cera. Esnan cu tin placa na banco tin chens di perde loucal cu nan a spaar. E banco mundial ta pusha pa bin cu e moneda digital pa asina tin mas control riba e pueblo. Aruba esaki ta tempo pa nos busca cara di Dios y pidi Su misericordia. E parlamentarionan supuestamente Cristian lo no sali na defensa di nos pueblo. Ta gaba BBO na frontera sin realisa cu lo ta e ultimo gota cu lo pone e hemchi pasa over. Partido Curpa ta e unico partido cu lo sigui lucha y ta sali na defensa di e famia y di nos yiunan. Un gobierno sin Dios ta un gobierno sin husticia. Esaki ta locual Aruba ta bibando.

Un coleccion di buki pa mucha

Biblionef Hulanda a manda nos un coleccion di buki pa mucha. Na Aruba Sra. Carla van Eerden, representante di Biblionef Aruba hunto cu su colega, Sra. Sandra Postma a entrega basta caha cu buki na Sra. Michelle Roos, hefe di Dept. Catalogo kende a ricibi esakinan cu man habri y un sonrisa riba su cara.

Biblioteca a haya buki pa mucha di tur edad, bukinan cu storia y bukinan informativo cu ta duna informacion riba diferente topico. Sigur sigur un bunita coleccion cu biblioteca por fia su miembronan. Biblioteca ta gradici Biblionef pa e cooperacion.

Biblionef ta un instancia cu ta traha rond mundo pa stimula lesamento y laga tur mucha conoce e goso di lesamento. Biblionef ta focus riba mucha cu no tin acceso facil na buki. Biblionef semper a traha hunto cu Biblioteca Nacional Aruba. Pa medio di e Mediateca escolar scolnan por haya coleccionnan di buki pa fia. Biblionef Aruba ta parti bukinan na scolnan na Aruba ya for di aña 2000.

Serlimar S.G. ta introduci tarifa nobo y facturacion mensual

Pa mantene pueblo optimalmente informa, Serlimar ta comunica lo siguiente:
Durante segundo kwartal di aña 2023, Serlimar a introduci un tarifa nobo como tambe facturacion mensual pa e servicio di recoge y procesa e desperdicio residencial. E prome kwartaal, esta lunanan di januari, februari y maart 2023, a wordo factura den un solo factura cu e tarifa anterior.

Entrante april ta factura mensualmente
Entrante luna di april 2023 ta factura tur luna. Den caso cu ricibi factura di cual a haci pago completo caba y prome cu ultimo fecha di pago, considera e factura como no valido y/of descarta esaki.

Tarifa nobo entrante luna di april 2023
E adaptacion ta concerni unicamente e tarifa normal, pues pa Adulto Mayor y esnan den bijstand no tin cambio.
Servicio di un (1) container (240 liter), tarifa ta bira Afl. 32,00 pa luna, Afl. 372 pa aña 2023.
Servicio di dos (2) container (480 liter), tarifa ta bira Afl. 41,00 pa luna, Afl 483 pa aña 2023.
Servicio di tres (3) container (720 liter), tarifa ta Afl. 70,00 pa luna, Afl 840 pa aña 2023.
Adultonan Mayor cu ta cobra solamente pensioen di SVb y ta forma un famia te cu dos persona cu ta dependiente di e pensioen di SVb, ta keda paga e mesun tarifa actual di Afl. 10,00 pa luna. E tarifa aki ta pa e servicio di un (1) container solamente.
Personanan cu ta cobra onderstand: tarifa di Afl. 0,00 ta keda vigente. Esaki ora ta encera un (1) container.

En caso cu a paga aña 2023 adelanta segun e tarifa bieu, sea informa cu tin un diferencia pendiente pa paga.

Ultimo dia di pago ta dia 14 di luna.
Sea informa cu si pago drenta despues di dia 14 di luna, lo cobra Afl. 5.00 extra.

Aplica pa factura digital durante aña 2023
Esaki ta mas facil y mihor pa medio ambiente y ta yuda reduci gastonan di imprenta y repárticion. Pa por ricibi e facturanan mensual digital, por manda nos un e-mail na: info@serlimar.com, cu nomber y fam, adres y number di telefon. Tambe por scan e QR code riba e factura unda cu lo por yena tur datonan.

Resultado Sorteo *fecha*	Alexander
Cadena Alexander Lottery ta presenta resultado di weganan di suerte	

DIARIO	KORSOU	SUPER4	FLAMINGO
9346	6511	5442	7986
6840	7065	SUPER5	5921
0045	7940	-	5021

MERDIA	ANOCHI
CATOCHI	CATOCHI
Sorteo # 3936	Sorteo # 7961
8780	8298
5787	2520
3875	9106
MULTI-X	MULTI-X
X5	FP
BIG 4	BIG 4
Sorteo # 3936	Sorteo # 7005
7802	7283
OFF	OFF
Sorteo # 1992	Sorteo # 1710
3262	5601
ZODIAC	ZODIAC
Sorteo # 3936	Sorteo # 5764
9287	4973
Piscis	Sagitario
LUCKY 3	LUCKY 3
Sorteo # 810	Sorteo # 694
652	737
MULTI-X	MULTI-X
X2	X2

LOTTO 5	
Sorteo #	Joker / Letter
0 x Jackpot	Proximo Jackpot
0 x Match 4+	180.000,-
0 x match 4	
0 x Afl. 12,00	

LOTTO DI DIA	02-12-21-24-30
Sorteo # 6142	Proximo Jackpot
0 x Jackpot	67.000,-
12 x Match 4	
178 x Afl 8,00	

MINI MEGA	02-06-20-26
Sorteo # 1566	Mega Ball: 15
0 x Jackpot	Proximo Jackpot
0 x match 4	290.000,-
3 x Afl. 500,00	
48 x Afl 50.00	
50 x Afl.15,00	
MINI MEGA MEGA PLUS	Afl. 390.000,-

MEGA DI NUMBER KORSOU	
Sorteo #	

King Classic Sudoku

8				2			3	4
		5	4		3		7	
			7					
			1	4	9			
		9	5	7			4	8
	5					2		
	1	3						
	4	8	6			7		3
2						1		5

Difficulty: ★★★★ 6/10

Clasificado ECONOMICO

aviso@bondia.com

SERVICIO PUBLICO
Limpiesa pa cas y auto
Presure wash cura di cas
Laba muebles
Laba tapijt
Laba sienta di auto
Laba vloer
Tel. 593 9464

TA BUSCA
Stay Lay Trading
Ta Busca
Naaister en Kleren Ontwerper
Por yama na
Tel. 592 2051
216721

SERVICIO PUBLICO
Construction
remodelacion di cas, traha cas, apartment, traha y drecha dak, electricidad, verf pega mosaico, traha cura, plomeria. Bon prijs
Tel. 593 3141

SERVICIO PUBLICO
Buscando auto pa huur y na bon prijs? yama nos
Tel. 593 9953/ 593 8453

TA BENDE
BBQ Grill tipo cilinder
"criyoyo" duradero
Prijs Afl.250
Tel. 569 7787

SERVICIO PUBLICO
Sushi den cura pa solamente 50,- pa buelta, nos ta lante lague limpi mane un soño.
Arubiano trahado
Call 592 5766

Sushi den cura?
Ta piki sushi cu pick-up grandi pa Afl 75,= pa buelta.
Yama nos na
561 4297 of 561 5179
Hasi Aruba Limpi.

SERVICIO PUBLICO
Nos ta chapi, corta y planta mata, brinda tur servicio cu bo cura mester. Tira sushi afo, tur esaki na un super bon prijs
Tel. 738 1908

SERVICIO PUBLICO
Pa tur trabou di tapiceria di mueble, auto, yate y barco.
Nos ta haci trabou di cabana y bambu y nos ta verf
Tel : 569 7539 /737 3993

AUTO Y HERO BIEU
Nos ta piki auto, airco y bateria bieu pornada. Frigidaire, stoof, wasmachin, tv ta 10,=.
Yama 561 4597 / 561 5179
Arubiano Balente

TA BENDE
Combo di regalo pa tur ocasion:
Mugs, kerki di biña, tablashi cu leyenda
Pa mas informacion
Cell whatsaap 567 2907

TA HUUR
Se alquila habitacion con todo incluido
Brikstraat na Playa
Tel.564 1979

SERVICIO PUBLICO
Sra. ta haci cas y negoshi limpi tambe por cuida baby y hende grandi part time y full time
Tel. 740 7573

SERVICIO PUBLICO
Ta haci tur trabou di construccion y carpinteria y tur cos cu ta furamento di stul di bambu, cabana y toldos
Tel : 746 0518 / 569 7539

SERVICIO
Unified One Events
Photos , films, wedding
Tel. 749 2533

SERVICIO PUBLICO
Ta traha y renoba Cas
ta traha y drecha dak, ta basha vloer, pleister, verf cas, traha cura, pega mosaico y azulejo-
Tel.563 4168

SERVICIO PUBLICO
Nos ta haci trabou di plomeria, electricidad, hardineria incluye hiba sushi
Handy man.
Tel.742 6250

SERVICIO PUBLICO
Mi ta chapi, lanta sushi, corta mata, transporta frigidaire, wasmachine biew, drecha cas, etc.
Tel. 564 1979

SERVICIO PUBLICO
Pa haci trabow di verf y chapi, tur mantencion di pafor di cas
Yama y puntra pa Benito na
Tel.630 5185

TA BUSCA
trabou pa haci cas limpi, negoshi of oficina
Tel.561 3910

SERVICIO PUBLICO
Handyman
Pa trabouw di verfmento plumbing tuberia, chapi, limpieza di cura, drecha mata
Tel : 567 1108

SERVICIO PUBLICO
Mi ta ofrece servicio pa haci reparacion di porta, ventana y hopi mas. Arubiano Balente
Pa mas informacion por yama
Tel. 563 6762

FOR RENT
Bunita cas na Gold Coast
3 camber 2 1/2 baño, sala, comedor, cucina y patio. Pa mas informashon por whatsapp
+58 414 614 7440

SERVICIO PUBLICO
Pa trabou di data-entry of update di bo administracion pls contact:
Tel.5682339

SERVICIO PUBLICO
Mi ta ofrece servicio di electricista en general corto circuito y mantencion
Tel.566 5026

TA HUUR
Un camber cu tur cos inclui na Brikstraat 1
Tel.564 1979

SERVICIO PUBLICO
Masaje relajante, sports masajes, aroma terapia, piedras calientes, reflexologia, faciales
Sabana Basora # 157 P.Ch.
Tel. 561 8520

SERVICIO PUBLICO
Mi ta ofrece pa cuido di mucha di dialuna pa diabierna y weekend. Pa informacion
Tel. 558 7310

SERVIO PUBLICO
Ta ofrece pa verf y chapi cura bon prijs. Nos ta hiba e sushi. Yama pa mas informacion na
563 4828 / 5679610

SERVICIO PUBLICO
Hacemos todo tipo de construccion, reparacion de casas, pintura, acabados finos, jardines, patios, techos a buenos precios
Tel. 569 7539 / 746 0518

Cas Di Cultura
Vondellaan 2 Aruba
297-582-1010

F A D A
Campanastraat 5 Aruba
297-583-2999
297-583-9610

F A V I
Primavera 233 Aruba
297-582-5051
297-582-5222

F E P O
Engelandstraat 15 Aruba
297-583-1016
297-583-6607

Fundacion Contra Violencia Relacional
Tel: 583-5400

Fundacion Autismo Aruba
Irenestraat 21 Aruba
297-588-1179

Fundacion Pa Nos Muchanan
Cumana 2 Aruba
297-583-4247

Fundacion Tel Pa Hubentud
Wilhelminastraat 19 Aruba
297-588-6138

Koningin Wilhelmina Fonds
Spinozastraat 9 Aruba
297-582-0412

Mary Joan Foundation
Sabana Blanco 8 Aruba
297-588-9999

Rode Kruis Aruba
Pedro Gallegostraat 14
Tel.297-582-2219
Fax 588-3376

Famia Planea (SBVO)
Avenida Milio J Croes 17 B Aruba
297-588-9591
www.famiaplanea.org
famiaplanea@hotmail.com

Stichting Fundacion Guia Mi
George Madurostraat 34
297-582-0088

Y M C A
Calbasstraat 1 Aruba
297-582-3072

AL-ANON group
Sabana Liber #8, Noord (close to the hotels)
Tel: 736-2952 or 593-7081

Dokter na warda

Oranjestad	San Nicolas
Hospital	Imsan
7:00 pm / 10:00 pm	24 ora

Botica na warda

Oranjestad:	San Nicolas:
Trupiaal	Aloe
Tel. 583 8560	Tel. 584 4606

EMERGENCIA 911

POLIS

Oranjestad	100
San Nicolas	104
Santa Cruz	105
Noord	107
Tip Line 11141	
Brandweer	115
Ambulance	911
Hospital	527-4000
Imsan	524-8833
Warda Costa	913
Seguridad Nacional	11911
Cruz Cora	582-2219

BOTICA

Aloe	584-4606
4 Centro Medico	584-5794
Central	585-1965
Dakota	588-7364
Del Pueblo	582-1253
Eagle	587-9011
Kibrahacha	583-4908
Maria	585-8145
Di Servicio Noord	586-4606
Oduber	582-1780
Paradera	588-6638
San Lucas	584-5119
San Nicolas	584-5712
Santa Anna	586-8181
Santa Cruz	585-8028
Sero Preto	584-4833
Trupial	583-8560

UTILIDAD

Setar	117
Web	525-4600
Elmar	523-7147

FUNERARIA

Aurora	588-6699
Royal Funeral H.	586-4444

Servicio di Taxi

Aruba Transfer Tour & Taxi C.A.
Tel: 582 2116 /582 2010

Taxi Adres Services (24h)
Tel. 587 5900

A1 Taxi Services Aruba
Tel: 587-8850
Tel: 280-2828
Whatsapp: 592-7024

Aurora
Royal Pray
Funeral Home & Crematory

"Señor ta mi wardador, mi'n tin falta di nada.
Den cunucu di yerba berde e ta ponemi sosega.
E ta hibami na awa trankil,
pa mi bolbe haña forsa".
Salmo: 23

Cu dolor na nos curason, nos ta anuncia fayecimento di:

Medarda Geerman-Hoevertsz
Mihor conoci como: "Mena"
*08-06-1954 - †07-06-2023

Na nomber di su:
Esposo: Armando Geerman

Yiunan: Gerald Geerman
Armandito Geerman

Rumannan: †Marcelina y Dominico Trimon y famia
Vda. Genara Hoevertsz y famia
Juana Hoevertsz y famia
Domingo Hoevertsz y famia
Vda. Maria Hoevertsz y famia
Rosa Hoevertsz y Richard Croes y famia
Valentino Hoevertsz y famia

Cuñanan: Betty Geerman y famia
Yolanda y Diego Werlaman y famia
Danilda y Niacks Rasmijn y famia
Tecla y Vick Rasmijn y famia
Elsa y Betto Werleman y famia

Sobrino(a)nan, primo(a)nan, comer y compernan, bisiña y conocirnan.

Nos kier a pidi nos disculpa si nos por a lubida un of otro famia den nos tristesa.

Acto di entiero lo tuma lugar dialuna 12 di juni 2023 di 9 or pa 11 or di mainta na Misa Inmaculada na Santa Cruz. Cremashon lo tuma lugar den seno familiar.

Nos ta lamenta cu despues di entiero nos no por ricibi bishita di condolencia na cas.

Aurora
Royal Pray
Funeral Home & Crematory

E binida di Señor
Ma nos no kier, rumannan, pa boso keda
den ignoransia tokante di esnan cu a muri,
pa boso no ta tristo manera e otronan cu no tin speransa.
Pasobra si nos ta kere cu Jesus a muri y a lanta atrobe, mescos tambe Dios lo trese hunto cunE esnan cu a muri den Jesus.
1 Tesalonisensenan 4: 13-14

Cu gradicimento na Dios pa tur e añanan hunto, nos ta anuncia fayecimiento
di nos casa, tata, ruman stima y omo:

Nicolaas Quandus
Mihor conoci como "Nic" of "Cola"
Ex-Douanero
Na edad di 72 aña
*31 Januari 1951 - † 30 Mei 2023

Na nomber di su:
Esposa: Irma Eveline Quandus-Tromp
Yuinan:
Solange Chantal Quandus
Stephanie Christel Quandus
Jordan Nicolas Quandus
Justin Benjamin Quandus y Celeste van Mourik
Rumannan:
Nidia Quandus
Maria Quandus
Sobrino:
Roderick "Ricky" Quandus y yuinan
Cunanan:
Maria y Felipe Koolman y yuinan
Rinia y Wilfred Tromp y yuinan
Silvia y Alberto Gonzalez y yuinan
Manera Sobrinonan/Sobrinanan:
Fiorella y Filbert Kranwinkel y yuinan
Celine Koolman
Samantha Koolman y yuinan
Raynold y Bryan Tromp
Carisma Gonzalez y yuinan
Albert Gonzalez
Ihanan:
Roderick Quandus
Samantha Koolman
Ranzhino Tromp
Carisma Gonzalez
Amigonan:
Jack y Roosje Tromp y famia, Bencho y Odette Croes y famia, Rufo Tromp y famia, "Brother" y famia, Hugo Silberie, Felipe Koolman y demas amigonan y amiganan.
Famianan:
Quandus, Tromp, van Mourik, Koolman, Gonzalez, Giel, Farro, Figaroa, Brigita, Kranwinkel, Rasmijn, Ridderstaat, Kelly, Cruz Rosario, Illles.

Su rumanan di New Life Tabernacle
S.V. Bubali y Fundacion Bubali Sport Complex
Bubali 60+ (Sigui Move)
Ryan Figaroa y famia
Greg Fung A Fat

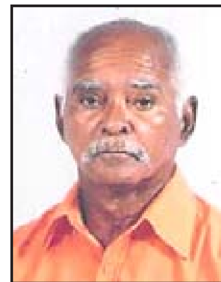
Demas miembronan di directiva y miembronan di Bubali Sport Club y Bubali 60+

Miembro di Organisashon di Pensionado Publico Aruba (OPPA); Comision Revision di Statuto di OPPA

Miembro di Arubaanse Voetbal Bond (AVB); Comision di Apelacion

Miembro di Cooperativa Spaar y Credito Douane Aruba y miembro di Comision di supervision.
Ta invita pa e acto di entiero cu lo tuma lugar dialuna dia 12 juni 2023 na Aurora Funeral Home 14:00-16:00, sigui pa Santana Catolico na Noord.
Famia ta pidi disculpa si den nos tristesa nos por a lubida un famia of conoci.
Disculpa nos cu nos no por ricibi bishita di condolencia na cas despues di entiero

Aurora
Royal Pray
Funeral Home & Crematory

Laga tur loke ta spera mi ta bunita
Laga tur local cu mi encontra na caminda ta bunita
Laga tur local cu mi laga atras keda bunita y
Laga esakinan termina den tur buniteza.
Autor: Cado Wever.

Cu dolor na nos curason, nos ta participa fayecimento di:

Laureano Robert
Cariñosamente yama "Jo"
* 04-07-1940 - † 07-06-2023
Na nomber di su:

Casa:
Elpidia Nuñez de Robert

Yiunan:
Radha Iris Robert
Raysa Iris Robert
Iris Marlene Robert
Jon Robert

Nieto(a)nan: Zoë Eman, Max Eman, Keanu Robert, Aijon Robert Ciel, Noquera, Izar Noquera, Alexander, Esther, Alexa.
Rumannan: † Martina Leonsita, † Marciano, † Anita, † Paulita, † Francisco.
Tur sobrinonan, sua y cuñanan
Primo (a) nan, amigo y conocirnan, bisiñanan
Demas Famia: Robert, Antersijn, Lopez.
Ta invita pa acto di despedida cual lo tuma lugar na Aurora Funeral Home diasabra 10 di juni 2023 di 2'or pa 4'or di atardi.
Cremacion lo tuma lugar despues den seno familiar.
Nos disculpa si nos a lubida un demas famia.

Aurora
Royal Pray
Funeral Home & Crematory

"Señor ta mi wardador, mi'n tin falta di nada.
Den cunucu di yerba berde e ta ponemi sosega.
E ta hibami na awa trankil,
pa mi bolbe haña forsa".
Salmo: 23

Ta participa fayecimento di:

Marie D. Cezaire-Joicin
*26-05-1957 - † 06-06-2023

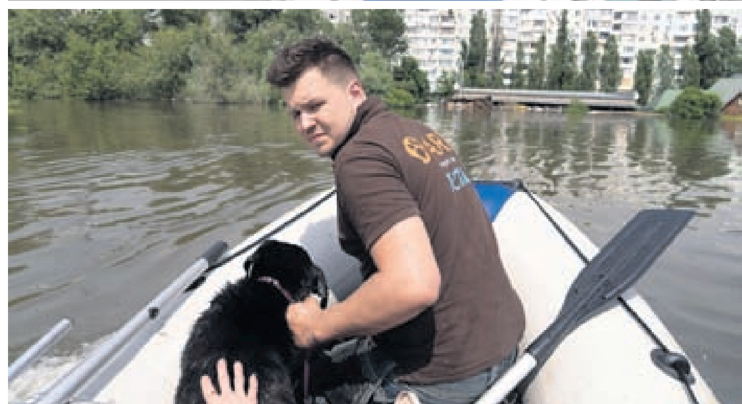
Acto di entiero lo wordo anuncia despues

"Tur bida mester ta balora": Boluntarionan ta core salba animal despues di e collapse di e dam na Ucrania

(AP)—Volodymyr Holubnichii, un boluntario cu Animal Rescue Kharkiv, a pasa dianan ta nabega den e caya inunda di Ciudad di Kherson despues cu e dam di Kakhovka a kibra diamars y a inunda henter pueblo. E ta uno di e 70 boluntarionan di e organisacion cu ta determina pa salba mas hopi animal cu ta posibel, sacando nan for di daknan y garashi di casnan inunda prome cu nan muri di sed y hamber.

E inundacion a causa morto di civilnan, a daña cultivo, a desplasa mina, y a causa daño ambiental den manera general. Kyiv a acusa Moskou di explota e dam di Riu Dnieper y e planta di hidroenergia cu formanan di Kremlin tabatin bou control. Rusia na su turno a culpa Ucrania pa e catastrofe.

Dividi pa e riu, provincia Kherson di sur di Ucrania ta un liña di bataya importante den e guera cu a cuminsa cu e invasion di Rusia den e pais mas cu 15 luna pasa. Forsanan Ruso a retira di oeste, incluyendo e capital regional cu tambe ta yama Kherson, pero parti oost a keda bao ocupacion Ruso.

Autoridadnan Ucranio a yama pa evacua residentenan blokia na ambos banda a bisa cu minimo 14 persona a muri den e inundacion y miles di otro a keda sin cas, mientras mas cu 10.000 a keda sin awa potabel.

Ora Holubnichii a tende e noticia di e inundacion, nan a pensa inmediatamente riba e animalnan. "Tur bida mester wordo balora," el a bisa. "No ta importa si ta un animal of un persona of algo mas."

Boluntarionan di Animal Rescue Kharkiv, cu nan base na provincia di Kharkiv na Norte di Ucrania, a cuminsa paketa nan ekipahe. Pa diaranson mainta, nan tabata den e region di Kherson buscando animalnan.

Te awor, nan a salba 107 animal desde cu e dam a cay: 45 cacho, 36 pushi, cinco pushi chikito, 18 galiña y tres cabrito cu lo bay na shelter den Ucrania. Hopi tabata animalnan domestico di civilnan cu a wordo evacua, segun Yaryna Vintoniuk, un vocero di e organisacion no gubernamental.

For di boto di rescate, e ekipo a yega na area leu di Kherson y a saca animalnan for di daknan, apartamentonan y garashi di casnan inunda. Diaranson, boluntarionan a bay bao tiramento Ruso mientras nan tabata trahando.

E organisacion cual a ser lanta pa ocho aña pasa ta Valentyna Timofeevna di 90 aña su miho speransa pa reuni cu su cacho y pushi. Timofeevna mester a laga su mascotanan atras ora el a evacua su hogar. Yorando, e ta puntra su mes si e organisacion por haya nan bibo.

"Porta nan ta morto caba," e muhe a bisa. Un boluntario a purba calm'e, bisando e pa no asumi cosnan asina lihe.

Gobierno di Hong Kong ta buscando un mandamento di corte pa prohibi e canta di e cantica di protesta 'Glory to Hong Kong'

(AP)—Gobierno di Hong Kong a bisa diamars cu nan ta buscando un orden di corte pa prohibi hende pa transmiti of reparti e cantica di protesta 'Glory to Hong Kong' despues cu esaki a ser toca falsamente como himno di e ciudad na varios evento deportivo internacional durante e ultimo aña.

Den un declaracion, Departamento di Husticia a bisa cu nan a pidi un mandamento di corte Dialuna pa prohibi actonan ilegal relaciona cu e cantica, cu a bira un himno no-oficial pa e protestanan pro-democracia di 2019. Nan ta spera indicacion di corte y cu un fecha pa audiencia ta ser fiha.

Gobierno a bisa cu e letra di e cantica ta contene slogan cu a ser sentencia pa corte como "constituyendo separacion" y cu ta hopi probabel cu e cantica ta sigui ser ampliamente usa, considerando cu esaki a ser toca falsamente como himno di Hong Kong den luga di e himno nacional di China, "March of the Volunteers".

Na 2020, gobierno a prohibi e slogan di protesta "Libera Hong Kong, revolucion di nos tempo" pasobra nan ta considera cu esaki ta separatista y subversivo. E letra di 'Glory to Hong Kong' ta contene parti di e slogan y, pa lo tanto, ampliamente ta considera prohibi.

Hong Kong ta desea pa prohibi cualkier persona for di "transmiti, canta, skirbi, publica, bende, ofrece pa bende, reparti, divulga, mustra of reproduci di cualkier manera" e cantica di protesta, of adaptacionnan cu ta substancialmente similar na melodia y letra na e original.

En particular, e mandamento ta dirigi na cualkier persona cu ta usa 'Glory to Hong Kong' pa aboga pa separacion di Hong Kong for di China, manera insitando otro pa comete separacion of sedicion, tambe como cualkier persona cu usa e cantica pa sugeri cu Hong Kong ta independiente of pa insulta e himno nacional.

E mandamento tambe ta buscando pa limita esnan cu ta permiti otro pa comete actonan similar.

Den un declaracion den conhuncion cu e mandamento, Gobierno di HKSAR a bisa cu nan "respeta y ta balora e derecho y libertad proteha pa Ley Basico (incluyendo libertad di palabra), pero libertad di palabra no ta absoluto."

"E aplicacion ta persigui e meta legitimo pa salvaguardia di seguridad nacional y ta necesario, rasonabel, legitimo, y consecuente cu Ley di Derechonan Fundamental," e declaracion a bisa.

You were the beautiful melody in the rhythm of my life. The music of your life lives on.

Esline Esmeralda Oduber
*20-09-1952 †06-06-2023

Na nomber di su:

Casa:
Ernie A. C. Hilgers

Yiu:
Anouk C. Hilgers

Rumannan:
†Donny & Diana Oduber - Wever
†Erik & †Gala Oduber - Harms
†Oscar & Gloria Oduber - Moná
Djenny & Pittis Oduber - Rodriguez
Alix & †Antonio Oduber - Nucete
Glenda & Johny Oduber - Chemaly
†Dennis & Vera Oduber - Kock
Micheal & Luz Dary Oduber - Cardona

Swa y cuñanan:
Jon L. Hilgers
Marianne & Jeffry Hilgers - Handana
Guusje & Ronald Hilgers - Ehrencron
Jeroen & Claudia Hilgers - van Borselaer

Sobrino y Sobrinanan stima.

Manera ruman:
Audrey Laclé - Croes

Compañera di cas:
Mistica Rosa Montiel

Compañeronan di trabao:
Kiekebooh! , sra P. Van Der Sloot y demas compañero

Demas famia y amistadnan:
Wever, Harms, Moná, Rodriguez, Nucete, Chemaly, Kock, Cardona, Handana, van Borselaer, Ehrencron, Oduber, Roos, Kooyman, Scippa, Salcedo.

Un danki special na dokternan y enfermeranan di ImSan y dr Horacio Oduber Hospital.

Enbez di duna krans of flor, por fabor duna un donacion na Wilhelmina Kanker Fonds.

Ta invita pa asisti na acto di despedida cual lo tuma lugar dialuna, 12 di juni na Aurora Funeral Home di 7:00 pm pa 9:00 pm di anochi.

Nos disculpa si den nos tristesa nos por a lubida cualkier persona.

Despues di entiero nos no ta ricibi bishita di condolencia na cas.

Van der Sloot a presenta den corte pa caso di extorsion

(AP) — Joran van der Sloot, e sospechoso principal den desaparicion di Natalee Holloway na Aruba na 2005, a cana na boei den un corte na Alabama ayera, mientras mayornan di Natalee tabata observa.

El a declara inocencia na cargonan cu el a purba di extorsiona placa for di mama di e adolescente desaparecido a cambio di revela unda pa haya restonan di su yiu muhe.

Maske e no ta den corte pa haci daño na Holloway, e cargonan di extorsion y fraude ta e unico crimen alega cu ta vincula e ciudadano Hulandes na desaparicion di Natalee riba e anochi final di un biahe di graduacion di scol secundario cu su compañeronan di klas. Natalee, 18, a ser mira pa ultimo biaha saliendo di un bar cu Van der Sloot, kende tabata studiante na Aruba, unda el a lanta.

Van der Sloot, kende awo tin 35 aña di edad, a ser extradita diahuebs for di Peru unda e ta cumpliendo un sentencia di 28 aña despues di a confesa di mata un muhe Peruano na 2010 – cinco aña riba e mesun dia despues di desaparicion di Holloway.

Mama, tata y ruman homber di Natalee tabata den corte ayera. Beth Holloway tabata observa Van der Sloot, pero no a mustra ningun emocion. Van der Sloot, bistiendo jeans y un T-shirt blanco, a nenga di usa un interprete Hulandes cu a ofrece, bisando, “mi no ta kere ta necesario.” Durante e procedemento breve den corte, el a presenta un declaracion di inocencia a traves di su abogado y a contesta “si” ora a puntr’e si e ta comprende su derechonan.

Despues, Beth Holloway a brasa amigonan cu a yega pa ofrece sosten. El a nenga di duna comentario pafo di corte. Su vocero, George Seymore a bisa reporteronan cu mira Van der Sloot den corte tabata “espantoso pero na mes momento gratificante.”

E desaparicion misterioso a genera añas di cobertura den noticia y cantidad di podcast di crimen. A identifica Van der Sloot como sospechoso principal y a keda deteni hunto cu dos ruman Surnames algun siman despues di desaparicion di Holloway. Nunca a acusa ningun persona oficialmente den e caso.
Un hues a declara Holloway morto, pero nunca a haya su curpa.
Fiscalnan Mericano ta bisa cu na 2010, Van der Sloot a pidi Beth Holloway placa pa hib’e na e curpa di e hoben. Un hurado a acus’e e aña ey.
Na 2012, Van der Sloot a admiti di a mata Stephany Flores, 21, na Peru, kende tabata studiante di comercio di un famia prominente, na 2010.

Van der Sloot a casa cu un muhe Peruano na 2014 den un ceremonia na un prison di maximo seguridad. A cambie di prison como respuesta na reportahenan cu e tabatin privilegio manera television, acceso na internet y un celular, y acusacion cu el a menasa di mata un guardia di seguridad.

Pero a bay di acuerdo pa permiti Van der Sloot keda den custodia Mericano te cu e caso na Alabama conclui, incluyendo cualkier apelacion si e keda condena, segun un resolucion publica den registro federal Peruano. Autoridadnan Mericano a bay di acuerdo pa debolb’e na custodia Peruano despues, segun e resolucion.

ARUBA VANDAAG®

Zaterdag 10 Juni 2023 www.bondia.com Email: noticia@bondia.com Tel: 582-7800 Fax: 582-7044

Hof heeft de politieagenten die een persoon hebben doodgeschoten niet veroordeeld

Pagina 3

Ons serieus nemen...Met de halve Staten op reis...?

Pagina 2

Officieel keert Richard Kramers niet terug naar de Guarda Nos Costa Aruba

Pagina 6

ARUBAVANDAAG

Ons serieus nemen...Met de halve Staten op reis...?

Meer dan de helft van ons parlement is op reis geweest naar Nederland, zogezegd om onze belangen te behartigen. Naast de bedenkingen tegen de halfjaarlijkse bijeenkomst van de parlementen van het Koninkrijk zelf, of ze een positief effect hebben voor de landen, wordt het nu tijd om de kwestie van de vertegenwoordiging zelf aan de orde te stellen.

We maken ons gewoon belachelijk in Nederland met deze hilarische vertegenwoordiging. Waarom beperken grote partijen van een als Nederland de vertegenwoordiging zoveel mogelijk, terwijl Aruba, die zogenaamd geen nagel heeft om wat dan ook te krabben, op het vliegtuig stapt met een delegatie van een meerderheid van de hele Staten? Dachten ze soms dat er daar gestemd ging worden? Niet dat we weten. In ieder geval, er is weer een aanslag gepleegd op 's Landskas, iets wat niet overeenstemt met de pretenties van de regering dat men onze financiële zaken op verantwoorde wijze behartigt.

Is het nou zo moeilijk om de deelname te beperken tot de voorzitter en vicevoorzitter van de Staten, één lid per partij en één onafhankelijk lid; indien er meerdere zijn beslist het lot of men spreekt met elkaar af wie wanneer gaat? Bovendien, is het echt noodzakelijk om elke zes maanden te vergaderen als we in de tussentijd nauwelijks enige ontwikkeling of voortgang kunnen bespeuren? Is het niet mogelijk om voor een bepaald onderwerp op welk moment van het jaar ook te vergaderen, met gebruikmaking van de digitale middelen van deze tijd? Of vindt men dat de positie als parlementariër simpelweg met zich meebrengt dat men privileges heeft in de vorm van reizen?

Na het onnodig uitgeven van geld en ter uitvergroting van het contrast, begint men het debat in Nederland met de stelling dat Aruba geen wet voor financieel toezicht wil hebben, in de vorm van een rijkswet (RAft). De reactie van Nederlandse kant dat zonder rijkswet men de kwestie van de aflossing van de Arubaanse schuld van bijna een miljard gulden niet kan regelen, zal niemand verbazen. Aruba heeft eigenlijk geen optie om de zaak anders te regelen, daar de weg naar de internationale kapitaalmarkt ook via de Koninkrijksregering loopt. En in deze zaak staat Aruba alleen want de andere eilanden vallen al onder een rijkswet van financieel toezicht, dus er valt weinig te bestrijden samen met Aruba wat ze zelf al hebben.

Maar wat zijn eigenlijk de belangrijke argumenten van de Arubaanse regering tegen de voortzetting van het financieel toezicht? Die zouden dan gebaseerd moeten zijn op de gedachte dat, na het financiële debacle veroorzaakt door de vorige regering van 2009 tot 2017, momenteel voldoende bewijs is van een veel beter financieel beheer, zoveel beter zelfs dat Nederland alle vertrouwen zou moeten hebben dat Aruba zelf de rest van de route naar herstel en verbetering kan bewandelen. Serieus? Degenen die de rapporten lezen over de vooruitgang die wordt geboekt, of niet, in de bestaande samenwerking tussen Nederland en Aruba om de hervormingen te realiseren die van beide zijden worden onderschreven, kunnen weten dat Aruba nog ver verwijderd is van het moment dat men op verantwoorde wijze de publieke financiën zou kunnen beheren. Terwijl men bij elke gelegenheid komt zeuren over de opheffing van het financieel toezicht, probeert men de vele tekortkomingen te rechtvaardigen met te wijzen op de grote schaarste aan gekwalificeerd hoger opgeleid personeel om juist deze gecompliceerde taken aan te pakken. Is het toeval dat elke keer als de regering zelf een wetsvoorstel moet aanbieden, dat men dan niet de eigen deadline kan halen, zoals nu weer het geval is met de wetswijziging voor de omzetbelasting? Het lijkt goedkope politiek om elke keer te wijzen op het feit dat de christendemocratische rivaal het land tot aan de afgrond heeft gebracht, wat natuurlijk waar is, maar inmiddels zijn zij er om te regeren en problemen aan te pakken. Als de pretentie is dat Nederland ons serieus moet nemen dan wordt het tijd dat we eerst onszelf serieus gaan nemen.

Even terug naar de halfjaarlijkse parlementaire top: naast het terugbrengen van dit overleg tot een keer per jaar, moet men eens kritisch kijken naar de thema's die behandeld worden. Wij kunnen ons voorstellen dat er ruimte moet zijn om onderwerpen van wederzijds belang te behandelen, zoals de bescherming van persoonlijke gegevens in digitale vorm, hetgeen beter gezamenlijk kan worden aangepakt op koninkrijksniveau, in samenhang met Europese en internationale richtlijnen. Hier is het belangrijk te erkennen dat als kleine landen in het Caribisch gebied deze zaken moeilijk gedragen kunnen worden. Dit is echter niet alleen een kwestie van akkoorden op koninkrijksniveau, maar dat in Aruba zelf een mentaliteitsverandering moet komen binnen het apparaat, waar men vaak tegen centralisatie van gegevens is, wat echter juist toegang tot informatie makkelijker maakt ten bate van het overheidswerk zelf.

Wij zien echter met een zeker onbehagen dat de vergaderingen van IPKO blijven hangen in een ritueel van gezeur over 'democratisch deficit' en 'geschillenregeling' hetgeen de ruimte ontneemt aan andere veel belangrijkere thema's. Behalve de politici zelf heeft op dit eiland nog geen enkel persoon één minuut wakker gelegen van dit zogenaamde 'conflict' met Nederland. Behartig de zaken die het volk aangaan, niet dit soort dingen.

Hof heeft de politieagenten die een persoon hebben doodgeschoten niet veroordeeld

Deze week heeft de behandeling van een zaak tegen twee politieagenten plaatsgevonden in de Eerste Aanleg Rechtbank, waarbij op 28 september 2020 een persoon werd neergeschoten in een geval op Sero Pita.

De officier van justitie, P. Van der Biezen, legde uit dat op 28 september 2020 de twee politieagenten een melding ontvingen om naar een geval op Sero Pita te gaan, waarbij de situatie op dat moment escaleerde en uit de hand liep, resulterend in het overlijden van een persoon.

Volgens Van der Biezen vond het incident plaats op de bewuste dag, op het moment dat de politieagenten op de locatie aankwamen, waar het slachtoffer een glazen fles had en deze brak, en de politieagenten aanviel met de gebroken fles. De politieagenten die de melding behandelden bevonden zich in een situatie waarin ze zichzelf moesten verdedigen, en ze hebben meerdere keren op de persoon geschoten, met als gevolg dat de persoon is overleden.

In deze zaak heeft Van der Biezen aangegeven dat het Openbaar Ministerie vanaf het begin betrokken is geweest. Het Openbaar Ministerie heeft na het onderzoek van het landsrecherche besloten om de zaak te seponeren, omdat het Openbaar Ministerie van mening is dat er geen strafbaar feit heeft plaatsgevonden.

De familie van het slachtoffer heeft gebruik gemaakt van hun recht en een klaagschrift ingediend bij het Hof, het Gerecht in Eerste Aanleg, op basis van artikel 15 van het Wetboek van Strafvordering. Na een eigen onderzoek heeft het Gerecht in Eerste Aanleg besloten om het Openbaar Ministerie op te dragen - gezien de omstandigheden van deze zaak, waarbij een persoon is neergeschoten en overleden - de zaak voor te leggen aan de rechter, zodat de rechter zelf een beslissing kan nemen of het feit strafbaar is en/of de betrokken personen strafbaar zijn of niet.

Tijdens de behandeling van de zaak merkte officier van justitie Van der Biezen op dat zowel het Openbaar Ministerie als de verdediging naar voren brachten dat het feit strafbaar is en dat dit kan worden bewezen: de politieagenten hebben de persoon doodgeschoten. Maar er is een rechtvaardiging hiervoor. De rechtvaardiging is dat het feit niet strafbaar is en dat de agenten moeten worden vrijgesteld van vervolging.

"Het Hof heeft de tijd genomen om over de zaak na te denken, na enkele minuten kwam hij terug en zei dat hij deze personen vrijstelt van alle strafvervolging. Dit komt bijna neer op vrijspraak, maar het is niet hetzelfde en het resultaat is dat ze niet gestraft worden en vrijgesteld zijn van alle vervolging," zei Van der Biezen.

De officier legde ook uit dat een andere consequentie hiervan is dat zowel het Openbaar Ministerie als de verdediging van mening zijn dat het feit niet strafbaar is, en beide partijen hebben zich teruggetrokken, wat betekent dat er geen mogelijkheid is om in beroep te gaan.

Advocaat Vito Carlo, een van de advocaten die de politieagenten heeft vertegenwoordigd, gaf aan dat het eindresultaat, waarbij de politieagenten als verdachten niet strafbaar zijn, het resultaat is dat ze wilden. Maar Carlo is het niet volledig eens met de manier waarop de beslissing is genomen door het Hof. "Ik sta aan de kant van de politie en ik vind dat ze hebben gehandeld in overeenstemming met hun taken. Eigenlijk vind ik dat wat ze hebben gedaan geen strafbaar feit is," zei hij.

Carlo merkte ook op dat een ander punt dat naar voren kwam het breken van een deur was. Hij legde uit dat op het moment dat het slachtoffer al was gearresteerd en onder invloed was, hij zichzelf had bevrijd van zijn detentie. Hij voegde eraan toe dat volgens hen uit het dossier duidelijk naar voren kwam dat de eigenaar van het huis de politie toestemming had gegeven om de deur te breken zodat ze naar binnen konden.

"Aan het eind van de dag is het hetzelfde resultaat, het gaat er alleen om hoe je het kwalificeert, ik zou het anders hebben gezien, maar het resultaat is hetzelfde," concludeerde hij.

Een groep archeologiestudenten uit Nederland is op Aruba om hun stage uit te voeren

Deze week tijdens een persconferentie heeft het Nationaal Archeologisch Museum Aruba (MANA) het publiek geïnformeerd over enkele openbare activiteiten die ze zullen hebben in de maand juni in het kader van een veldpracticum dat momenteel plaatsvindt met vier archeologiestudenten van de Universiteit Leiden onder leiding van archeoloog Harold Kelly.

Dit is de eerste keer dat de groep studenten een veldpracticum uitvoert in het Caribisch gebied. Terwijl de studenten hun stage hier op Aruba doen, biedt MANA ook de mogelijkheid voor het publiek om informatie uit te wisselen met de studenten, evenals actief deel te nemen aan of een deel van hun werk te observeren.
Het schoonmaken en zeven van archeologisch materiaal vereist veel voorzichtigheid. Om dit te doen, krijgt een beperkte groep geïnteresseerden de kans om onder begeleiding van archeoloog Harold Kelly en de archeologiestudenten dit werk te doen.

Dit zal plaatsvinden op zaterdag 24 juni van 8:30 uur 's ochtends tot 11:30 uur 's ochtends. Hiervoor is registratie vereist. Voorafgaand hieraan organiseert MANA op vrijdag 23 juni een ontmoeting met de studenten in MANA zelf, waar geïnteresseerd publiek informatie en gedachten met de studenten kan uitwisselen.

Naomi Wever, een van de studenten die naar Aruba is gekomen om haar stage af te ronden, legde tijdens de persconferentie uit dat tijdens het eerste jaar van hun studie ze zich hebben georiënteerd op wereldwijde archeologie en dat ze in het tweede jaar de mogelijkheid hebben om een onderwerp te kiezen dat gericht is op de Caribische regio. "Dit is het vakgebied waarin ze zich willen specialiseren," voegde ze toe.

De gelegenheid bood de studenten de mogelijkheid om veldervaring op te doen op Aruba in samenwerking met het Nationaal Archeologisch Museum Aruba, en ze zullen drie weken op Aruba blijven om hun project af te ronden.

Naast het opdoen van ervaring benadrukte Wever ook dat ze bezig zijn om zich vertrouwd te maken met het soort materiaal dat op Aruba en in het Caribisch gebied voorkomt.

"We zijn pas drie dagen aan het werk en we moeten nog wennen aan de hitte en de omgeving, maar het is een unieke ervaring en we kijken ernaar uit om door te gaan met dit project," concludeerde ze.

Jaarverslag Gemeenschappelijk Hof van Justitie:

Het reorganisatieplan heeft als doel om efficiënter te werken tussen de filialen

In recente edities van Bon Dia Aruba is het jaarverslag 2022 van het Gemeenschappelijk Hof van Justitie (Gemeenschappelijke Rechtbank) van Aruba, Bonaire, Curaçao, Sint Maarten, Sint Eustatius en Saba behandeld. Het verslag behandelt de ontwikkeling van de rechtspraak, de ontwikkeling van de bedrijfsvoering, het overzicht van de filialen, de casusstroom en de financiën.

In de editie van Bon Dia Aruba van gisteren, 5 juni 2023, werd er in het thema van rechtspraakontwikkeling ingegaan op de implementatie van een integriteitsbeleid en internationale samenwerking van de rechtbank.
Caribbean Summer Court: In 2022 zijn de filialen op Aruba en Curaçao gestart met de Caribbean Summer Court, een korte en intensieve stage voor universitaire rechtenstudenten uit het Caribisch gebied met een goed studieresultaat. Hiermee wil het Gemeenschappelijk Hof van Justitie het interesse van jongeren met potentieel om in de rechterlijke macht te werken vergroten.

Voor deze stage zijn vier studenten op Aruba en drie studenten op Curaçao geselecteerd. Ze hebben een goed beeld gekregen van het juridisch werk, ze mochten de rechter assisteren tijdens de zitting als griffier en werden voorgesteld aan de teams van civiel recht, strafrecht en bestuursrecht. De studenten op Curaçao zijn geïnterviewd over hun ervaring in de rechtbank en er zijn verschillende persberichten over dit project gepubliceerd. Mediatie samen met de rechterlijke macht: In samenwerking met de Caribbean Mediator Association (CMA) heeft zowel de rechtbank op Aruba als op Curaçao de mediators die verbonden zijn aan CMA de mogelijkheid geboden om gratis consultaties aan te bieden bij deze filialen.
Op deze manier kan het brede publiek meer informatie krijgen over deze methode van geschillenbeslechting.

Ontwikkeling van de bedrijfsvoering: De plannen voor een reorganisatie van de bedrijfsvoering zijn in 2022 aangepast naar een minder ingrijpende herstructurering. Het doel is om efficiënter te werken tussen de filialen en het hoofdkantoor. Het Gemeenschappelijk Hof van Justitie geeft aan dat taken op centraal niveau betrekking hebben op het bedrijfskantoor en dat gedecentraliseerde taken in de ondersteunende filialen worden geïnvesteerd.

De raad van bestuur, als formele werkgever, heeft de herstructurering goedgekeurd in september 2022, en vanaf 1 oktober 2022 waren de betreffende werknemers in hun nieuwe functie.
Managementplan: Na de formele voltooiing van de herstructurering ligt de focus nu op het beheer van de bedrijfsvoering. Er is een managementplan ontwikkeld rond HRM, communicatie, IT, financiën en faciliteiten. Dit moet leiden tot verbetering van het beleid met betrekking tot de bedrijfsvoering op korte en middellange termijn.

Vanwege de beperkte beschikbaarheid van benodigde personele en materiële middelen, wordt er een prioriteitenplan opgesteld dat begin 2023 van start gaat. De uitvoering hiervan vindt plaats in 2023 en 2024.
Indexering: In juni 2022 werd er een gerechtelijke uitspraak gedaan in een rechtszaak die was aangespannen door een groep werknemers uit Aruba tegen de raad van bestuur met betrekking tot salarisindexering. Naar aanleiding van de verklaring van de Raad van Bestuur werd besloten om de salarissen van gerechtelijke medewerkers vanaf september 2019 te verhogen op basis van de gemiddelde ontwikkeling van de officiële salaristabellen van de vier landen in het voorgaande jaar.

Daarnaast is besloten om de kinderbijslag en eindejaarsbonus te verhogen onder gelijke voorwaarden. De indexering is in drie stappen uitbetaald: in oktober voor huidige gerechtelijke medewerkers, in november voor voormalige gerechtelijke medewerkers, en na het besluit van de JVO zal het ook van invloed zijn op de indexering voor huidige en voormalige rechters.
Er is ook een procedure vastgesteld om de indexering binnen de organisatie te waarborgen. Deze procedure omvat ook de communicatie naar de Personeelsraad en alle medewerkers.

IT-aangelegenheden: De IT-afdeling heeft projecten op verschillende locaties uitgevoerd op het gebied van beveiliging, netwerken en backup. Tijdens al deze projecten heeft de afdeling bijzondere aandacht besteed aan cruciale punten, zoals het verbeteren van de dienstverlening, met name de communicatie met de klanten, vanuit het oogpunt van de medewerkers van de rechtbank.

Er is de afgelopen tijd veel aandacht besteed aan cybersecurity. Hackers voeren voortdurend aanvallen uit op allerlei soorten organisaties over de hele wereld. De IT-afdeling is volledig toegewijd aan het waarborgen van de veiligheid van het netwerk van het Gemeenschappelijk Hof van Justitie.

Onder andere is er een penetratietest uitgevoerd op het netwerk door een externe bedrijf om te verifiëren of het netwerk adequaat beveiligd is. Daarnaast zijn er updates doorgevoerd in het beveiligingssysteem om het netwerk te beschermen tegen de nieuwste ontwikkelingen op dit gebied.

Aruba: De focus van dit filiaal was gericht op het opzetten van een efficiënt lokaal backupsysteem. Het doel was om een back-up te maken van alle gegevens van gebruikers en het bedrijf die worden opgeslagen in Aruba. De backups worden op verschillende momenten gemaakt: dagelijks, wekelijks of uiteindelijk maandelijks. Op verzoek van de afdeling IT zijn er wijzigingen aangebracht in de software die wordt gebruikt om computers over te nemen van medewerkers die op afstand werken.

Voorheen kon de IT-afdeling dit doen zonder toestemming van de medewerker, om bij te springen in geval van incidenten. Na deze wijziging moet de medewerker altijd eerst toestemming geven voordat IT de computer kan overnemen.

Een ander project in Aruba was het vervangen van schakelaars die essentieel zijn voor de communicatie tussen verschillende IT-apparaten, zoals laptops, printers en servers. Er is ook gewerkt aan de herinrichting van het aansluitpaneel in de serverruimte. De lokale printers moesten worden vervangen.
Na een openbare aanbesteding, met advies van IT, is er gekozen voor een leverancier. Het doel is om de vervanging in het eerste kwartaal van 2023 te realiseren.

Minister Ursell Arends over Spearfishing

"Als je het reguleert, heb je ook betere controle over wat er in ons water gebeurt"

"Als je het reguleert, heb je ook betere controle over wat er in onze wateren gebeurt." Minister van Natuur en Milieu, Ursell Arends, heeft laten weten dat ze bezig zijn met een uitgebreid beheersplan voor spearfishing, waarbij ze het proces van verbieden of het tolereren van spearfishing onderzoeken om uiteindelijk tot een gereguleerd proces te komen.

Minister Arends heeft aan de redacteur van Bon Dia Aruba verklaard dat het beheersplan momenteel in de laatste fase van voltooiing is en dat ze met alle belanghebbenden hebben samengezeten om hun input te ontvangen. Zodra het plan klaar is, zal het ter goedkeuring worden voorgelegd aan alle belanghebbenden die het ook moeten ondersteunen. Op dit moment zal het plan het ministerie verlaten en ter goedkeuring worden voorgelegd aan de Ministerraad voordat het wordt doorgestuurd naar de Directie Wetgeving en Juridische Zaken (DWJZ), vervolgens naar de Raad van Advies en uiteindelijk naar het Parlement van Aruba, omdat er ook wetswijzigingen nodig zullen zijn.

Cont. on volgende pagina

Minister Ursell Arends over Spearfishing

“Als je het reguleert, heb je ook betere controle over wat er in ons water gebeurt”

Vervolg van vorige pagina

Op dit moment bevinden ze zich in dat proces en tegen het einde van juni zal het proces om de DWJZ te bereiken formeel worden afgerond. Maar voordat dat gebeurt, zal het in de komende weken worden besproken in de Ministerraad. "Dit is iets heel belangrijks; ik heb zelf opgemerkt tijdens een landbouwconferentie die vorige week plaatsvond dat Saba al deze regel heeft, en ik vind dat Aruba ook niet achter moet blijven. Dit is een proces dat van verbod naar regulering gaat, en ik geloof dat als je het reguleert, je ook betere controle hebt over wat er in onze wateren gebeurt."

Wat betreft de zorgen van de vissers, merkte minister Arends op dat ze zichzelf hebben georganiseerd en dat de regering een presentatie aan hen heeft gegeven waarin ze hebben aangegeven welke richting de regering wil inslaan. Ze hebben in totaal zes personen aangewezen als hun vertegenwoordigers in het hele traject om een nieuw beheersplan voor spearfishing te creëren, vanaf het begin, en ze geven er volledige steun aan, zoals minister Arends heeft verklaard.

Tot slot verzekerde ze dat er vóór het einde van het jaar een nieuw beheersplan voor spearfishing zal zijn. In juli vorig jaar informeerde minister Arends in een persbericht dat ze een grote groep speervissers had ontmoet om de intentie van de minister om spearfishing te reguleren via wetgeving uit te leggen, in plaats van het volledig te verbieden.

De bedoeling was om een nieuw beheersplan in te voeren vanaf 1 augustus 2022, maar om voldoende ruimte te bieden voor alle belanghebbenden in het proces, werd de periode van het huidige gedoogbeleid verlengd terwijl het nieuwe beheersplan werd uitgewerkt.

Volgens de uitspraken kreeg minister Arends de gelegenheid om met belanghebbenden (professionals, autoriteiten, vissers en milieuactivisten) over het reguleringsonderwerp te praten. Uit de groep van vissers werden in totaal zes personen aangewezen om deel te nemen aan de bijeenkomsten om het definitieve beheersplan op te stellen. Deze aangewezen personen zijn actieve beoefenaars van de activiteit en kunnen kennis en ervaring vanuit het vissersperspectief bieden om een beheersplan te creëren dat voor alle betrokken partijen acceptabel is. Deze personen zijn: Frederick Quandus, Marvin Thiel, Edward Dirksz, Bogdanovic Carolina, Jonathan Koole en Aby Kock.

Op basis van uitgebreide gesprekken met belanghebbenden en rekening houdend met rapporten, verdragen en adviezen, is men tot de conclusie gekomen dat speervissen ("spearfishing") een van de meest duurzame vormen van visserij is, mits het goed gereguleerd en gecontroleerd wordt.

Voedselveiligheid is niet…Wat de regering propageert...

In het nieuws van de laatste dagen verscheen het bericht over een Memorandum Of Understanding (MOU) dat is ondertekend door de eilanden van het Caribisch deel van het Koninkrijk. Een goed begin, als daarna maar resultaten te melden zijn. Zoals bekend is het thema ‘voedselveiligheid’ een van de 17 doelen van duurzame ontwikkeling van de Verenigde Naties.

Alles goed en wel, maar wat betekent het thema eigenlijk specifiek voor kleine gebieden met een aanzienlijke bevolking, die niet (meer) het areaal beschikbaar hebben om al was het maar een redelijk deel van het voedsel te produceren dat nodig is voor de bevolking? De regeringen kunnen wel verklaringen ondertekenen, maar dat betekent niet dat er duidelijkheid bestaat over wat nodig is om iets substantieels te bereiken in de zeven jaar die ons nog scheiden van 2030, het ‘magische’ jaar waarin we gaan evalueren wat er bereikt is en wat niet. Niet dat dat het eindpunt zal zijn; het leven gaat dan gewoon verder met alles wat gelukt is, of niet.

Het evalueren van de startsituatie en wat men wil bereiken is een eerste taak voor die overheden, maar ook voor elk serieus medium, Wat er is kunnen we vrij snel inventariseren, maar wat men wil bereiken, dat is een ander verhaal want we hebben nog nooit vernomen waar men uiteindelijk uit wil komen. Het is nogal makkelijk om gedurende persconferenties te zeggen dat de voorgestelde plannen in het kader zijn van de doestellingen van de Verenigde Naties, maar wat zijn de concrete doelen? Als men niet voor de dag komt met wat men wil, laten wij dan maar duidelijk vaststellen waar we nu zijn en wat mogelijk is.

Laten we beginnen met initiatieven die geen vrucht zullen dragen. Dat is bijvoorbeeld de productie van dierlijke eiwitten, in de vorm van veehouderij voor vleesproductie. De uitdagingen zijn talrijk en groot. Bijvoorbeeld, er is geen ruimte meer in Aruba voor het houden van dieren op al was het maar middelgrote schaal, terwijl er bovendien geen grond beschikbaar is voor het produceren van voer voor de dieren. De import van voer is geen optie omdat het uiteindelijke product zo duur is dat het geen schijn van kans heeft tegen geïmporteerde vleesproducten uit landen, die veel betere condities hebben om te produceren en bovendien op een schaal die op Aruba niet te realiseren is. En als waarschuwing dit: je geiten laten grazen op het gazon van de buren is geen serieuze optie voor een levensvatbaar bedrijf...

Een van de weinige uitzonderingen die we zien is wellicht de productie van kippeneieren, dat is in het verleden gedaan en het zou wellicht nog mogelijk zijn. Een bijkomend probleem dat een oplossing vergt: wat te doen met het afval van deze sector, die daarnaast ook nog uitsluitend kan worden beoefend op enige afstand van woonwijken, ‘for obvious reasons’. Wellicht kan het afval zodanig verwerkt worden dat het energie oplevert (door vergassing) maar we horen nooit iets over dergelijke mogelijkheden.

Vervolgens de landbouw, beter gezegd tuinbouw, want praktisch het gehele areaal aan vruchtbare akkergrond van weleer is de prooi geworden van de verregaande urbanisatie. De enige levensvatbare optie die wij zien is moderne geavanceerde tuinbouw op kleine percelen, met moderne methoden die beperkt gebruik van kostbaar water en andere inputs garanderen. Zelfs zo

blijft dit nog een uitdaging vanwege de deviezen gemoeid met de import van praktisch alles wat nodig is, van zaden tot werktuigen en ander materieel.

We hebben bewondering voor degenen in deze sector die hun kapitaal riskeren om iets te bereiken in de productie van verse groenten en fruit, maar we zien eigenlijk niet zoveel reële steun van de overheid. En dit om een – politieke – reden. Het is het eeuwige beleid van geen prioriteiten stellen omdat men iedereen tevreden wil houden, vanwege de stemmen... En dat betekent dat het schaarse geld naar deels nutteloze zaken gaat terwijl de levensvatbare projecten in de tuinbouw niet de nodige steun krijgen.

Maar, zelfs met een deugdelijk agrarisch beleid, iets wat we deze eeuw niet meer zien gebeuren, is het noodzakelijk te beseffen dat het intern willen oplossen van de behoeften aan voedsel op een klein eiland met meer dan 100.00 inwoners gewoon gekkenwerk is. Met een redelijk goed ontwikkelde tuinbouwsector komen we nog niet verder dan één procent van wat we dagelijks nodig hebben aan groenten en fruit. Wat we nu jaarlijks importeren aan verse groenten en fruit is meer dan Afl. 100 miljoen. Kunnen we in de toekomst komen tot een paar miljoen? Misschien, maar niet met het huidig beleid dat meer weg heeft van een show om mensen tevreden te houden, terwijl we nooit, althans niet in de afgelopen dertig jaar, een realistisch en levensvatbaar plan hebben gezien, van geen enkele regering.

Tegen deze achtergrond wordt het duidelijk dat praten over voedselveiligheid een andere inhoud moet krijgen dan in een land dat een redelijke voedselproductie heeft en bovendien nog areaal beschikbaar heeft om de lokale productie te verhogen. Wij zitten gewoon niet in die tak van sport en moeten beseffen dat in het geval van een ramp, natuurlijk of van menselijke makelij, we onze bevolking maar voor enkele dagen kunnen voeden... Het wordt tijd dat onze regering laat zien dat men zich bewust is van het feit dat we ons in een unieke situatie bevinden wat dit thema betreft en dat het noodzakelijk is van de huidige koers af te wijken. Het steeds herhalen dat men aandacht aan het thema zal gaan besteden, dat weten we inmiddels wel... Wanneer begint men werkelijk inhoud aan de show te geven?

Officieel keert Richard Kramers niet terug naar de Guarda Nos Costa Aruba

In de langdurige zaak die Richard Kramers tegen Aruba heeft aangespannen om de regering te dwingen hem weer tot waarnemend hoofd van het Departement Guarda Nos Costa Aruba (DCA) te benoemen, heeft hij verloren. Wat in geschil blijft, is of de VDA (Veiligheidsdienst Aruba) zijn "Verklaring van geen Bezwaar" (VGB) zal afgeven, evenals een ander nieuw rapport dat in handen is van de VDA.

De Arubaanse regering heeft eerder voorgesteld dat Kramers terug zou gaan naar de KPA (Korps Politie Aruba), maar volgens Kramers zou dit een aanzienlijke demotie betekenen, waarbij zijn salarisschaal zou dalen van 14 naar politie schaal 08 ("onder meer heeft hij als belang aangevoerd dat zijn terugplaatsing bij het KPA een aanzienlijke demotie").

Daarentegen heeft de regering van Aruba officieel een vacature geopend om een hoofd voor het Departement Guarda Nos Costa Aruba te zoeken.

Op dit moment heeft de Guarda Nos Costa Aruba een waarnemend directeur onder leiding van Suzy Nadal. Hiermee komt het hoofdstuk van Richard Kramers bij de Guarda Nos Costa Aruba definitief tot een einde.

Op 12 september van het afgelopen jaar publiceerde Bon Dia Aruba dat het "verwoestende rapport van de VDA aantoont dat Richard Kramers is uitgesloten." Hierin werd gemeld dat de directeur van het DCA destijds, op basis van het veiligheidsonderzoek van de VDA, niet langer als directeur van dit departement kon functioneren.
Een Nationaal Veiligheidsonderzoek op Aruba houdt rekening met juridische inlichtingen, politieprocessen-verbaal, betrokkenheid bij of ondersteuning van gevaarlijke activiteiten tegen de staat, ondersteuning van gevaarlijke organisaties tegen de staat, gedrag en persoonlijke omstandigheden gedurende de laatste 10 jaar van het leven van de betreffende persoon.

Het doel van dit onderzoek is om te bepalen of de persoon zijn verplichtingen trouw kan nakomen in alle omstandigheden. Ook worden er medische en psychologische tests uitgevoerd. Op deze manier wordt voorkomen dat er een veiligheidsonderzoek wordt gestart terwijl er nog geen garantie is dat de persoon in kwestie aan alle functievereisten voldoet.

In dit geval heeft Kramers beroep aangetekend tegen dit rapport, hij heeft gewonnen, maar er blijft nog steeds discussie over of de VDA zijn "Verklaring van geen Bezwaar" (VGB) zal verstrekken, en er is ook een ander nieuw rapport in handen van de VDA.

Zoals eerder vermeld, heeft Kramers verschillende zaken aangespannen tegen de regering van Aruba, gericht tegen minister van Justitie Rocco Tjon, vanwege zijn functie als waarnemend hoofd van de Guarda Nos Costa Aruba (KPA), omdat een waarnemend hoofd geen VGB nodig heeft. In elk geval heeft hij zijn zaken verloren en is hij niet gedwongen om terug te keren naar zijn functie als waarnemend hoofd van dit departement, en het Departamento di Recurso Humano (DRH) heeft officieel een vacature geopend voor de functie van directeur van de Guarda Nos Costa Aruba (GNC).

Vooruitgang op korte termijn...
Uitdagingen op lange termijn...

Het recente rapport van het IMF bleek behoorlijk gunstig voor Aruba. Gedurende een persconferentie deze week heeft onze minister-president dan ook deze resultaten naar voren gebracht. De positieve opinie van he IMF had natuurlijk alles te maken met het snelle herstel na de Covid-crisis. Maar dat wisten we al.

De perspectieven voor het lopende jaar zien er ook nog goed uit, maar hier beginnen al de eerste waarschuwingen die onder andere te maken hebben met de internationale situatie waarbij we elk moment verrassingen kunnen verwachten. Enerzijds was er nog goed nieuws uit de Verenigde Staten waar werd vermeden dat een eventuele 'default' op de publieke schuld een nachtmerrie voor het land zou worden en in diens kielzog ook voor de rest van de wereld, door het akkoord tussen de partijen in het Congres. Blijven dan nog over de situatie in de Chinese economie die ook voor internationale repercussies kan zorgen. En, zoals de gebeurtenissen in Oekraïne rond de ramp met de doorbraak van de dam aantonen, lijkt een intensivering van de oorlog niet uit te sluiten, met mogelijke gevolgen voor in het bijzonder de prijzen voor basisgranen, die voor een belangrijk deel geleverd worden door zowel Rusland als Oekraïne.

Daarnaast wijst het rapport op de eerste signalen dat de economie in Aruba een 'terugkeer naar normaal' beleeft, waarbij de hoge economische groeicijfers van het herstel in 2021 en 2022 plaats maken voor een vlakke 2,3% ('real' GDP) in 2023, om daarna terug te gaan naar een mogelijke groei van 1,1% voor de jaren daarna. Belangrijke noot: dit is de bescheiden groei die tevoren ook was verwacht en die de regering aangaf in de meest recente meerjarenbegrotingen.

Ter illustratie van wat dit betekent, een simpele berekening. Als de nominale BBP met 1% groeit, op een BBP van 6 a 7 miljard florin, dan vangt de overheid daarvan tussen de 20 en 25%. Met die maximaal 15 miljoen florin extra gaat men geen wonderen verrichten. Daarom is het zo belangrijk om de uitgaven te verminderen om ruimte te creëren voor nieuwe uitdagingen die noch begroot zijn, noch geleend kunnen worden. Die bezuinigingen dienen plaats te vinden in dezelfde posten van altijd: personeelskosten, goederen en diensten, rente en subsidies.

Nu krijgen we de discussie of de overheid nog meer kosten moet verlagen om ruimte te scheppen voor andere uitdagingen. De regering verdedigt de stelling dat in de meerjarenbegroting die kosten al op hetzelfde niveau blijven, met de consequentie dat met de groei van het BBP de verhouding tussen publieke schuld en het BBP vanzelf gunstiger wordt. Bijvoorbeeld, het vaste kostenplafond voor personeelskosten komt, enkel en alleen door de groei van het BBP, dichter bij de 10% BBP-norm die men, met instemming van het IMF, nastreeft.

Maar, is dat dan genoeg? Naar ons inzicht niet. Het probleem is dat regeren niet enkel en alleen een kwestie van cijfers is; er is ook naast kwantiteit ook kwaliteit nodig. En een van de grote problemen die de overheid heeft is juist de overdaad aan lager geschoold personeel terwijl er geen middelen zijn om het hoger geschoold personeel in dienst te nemen om de verbeteringen binnen het apparaat ter hand te nemen op een groot aantal vlakken.

Bovendien kan geconstateerd worden dat de pogingen die verricht worden om de kosten in bedwang te houden niet voldoende uithalen. Een voorbeeld hiervan zijn de kosten van overwerk die vorig jaar, in strijd met de intentie, weer gestegen zijn. Ook het systeem van evaluatie en bevordering, op zich positief te noemen, gaat meer tijd kosten om financiële resultaten te laten zien, als de implementatie lukt, iets waarvan we nog niet overtuigd zijn. Er kan nog heel wat zwaar weer worden verwacht van de rechtszaken van ambtenaren die niet eens zijn met hun beoordeling, terwijl de overheid een reputatie te verliezen heeft in het slecht verdedigen van rechtszaken.

Het IMF heeft de ongerustheid naar voren gebracht over het pensioenfonds AOV dat tegen 2030 een lege kas zal hebben bij de huidige trend. Dit is zeker een thema dat geen populariteit zal verwerven, noch bij politici noch bij de bevolking. Van hun kant heeft Nederland ervoor gezorgd dat in het Landspakket de optie is opgenomen om het opschuiven van de pensioenleeftijd naar 66 jaar te overwegen tenzij Aruba met alternatieven komt.

Het IMF heeft in het laatste rapport de suggestie geopperd van een premieverhoging, of een korting op het niveau van het pensioen vergeleken met de hoogte van de salarissen die bijdragen aan het fonds en geen van beide klinkt echt aantrekkelijk. Dit is ook weer een thema dat kan blijven liggen tot 2030, zoals met de doelen voor duurzame ontwikkeling die tot nu toe louter hebben gediend als showmateriaal, zonder enige concrete inhoud. In het concrete geval van het pensioenfonds kan geen herhaling worden toegestaan van het vooral in de beginjaren 2000, toen de regering de zaak bleef uitstellen, "kicking the can down the road", totdat het fonds helemaal leeg was… En dan nog tegen het IMF zeggen dat het "een probleem is voor de volgende regering".

Met dit soort uitdagingen in het vooruitzicht is het moeilijk te begrijpen dat het huidige kabinet blijft benadrukken dit alles alleen te willen aanpakken, zonder Nederlands financieel toezicht. Zonder Nederlandse steun zal de verbeterde rating van Aruba, waarvan ook IMF gewag maakt, als sneeuw voor de zon verdwijnen. Regeren is niet uitsluitend de geboekte vooruitgang roemen, maar ook de uitdagingen op langere termijn aanpakken.

Werknemers van SABA en vakbond Seppa hebben manifest overhandigd aan minister Ursell Arends

Deze week heeft een groep werknemers van Stichting Algemene Bejaardenzorg Aruba (SABA) samen met Magaly Brito, de voorzitter van de vakbond Seppa, een manifest overhandigd aan de verantwoordelijke minister voor Ouderenzaken. Ze hebben daarin hun zorgen en wantrouwen geuit over het management van SABA.

De groep werknemers is samen met Magaly Brito naar het Bestuurskantoor gekomen, waar ze hebben aangegeven dat ze al enkele maanden een zeer zorgwekkende situatie hebben opgemerkt, een constante discussie tussen SABA en de regering van Aruba, waarbij beide partijen hun standpunten verdedigen. Ze gaven aan dat ze nu vinden dat het tijd is dat beide partijen aan tafel gaan zitten, de weg openen voor dialoog en tot een oplossing komen.

"De werknemers van SABA zijn moe van al deze discussies, omdat er uiteindelijk een punt is dat erg belangrijk voor hen is, namelijk het recht op hun verdiende salaris. Ze hebben al geruime tijd gevraagd om betaling hiervan en er is geen duidelijkheid, terwijl de minister de tijd en ruimte heeft gehad om een onderzoek binnen de stichting te doen om te zien of het geld daadwerkelijk naar SABA is gegaan of dat de regering deze werknemers nog verschuldigd is," zei Brito.

Ze hebben ook opgemerkt dat eerdere ministers hebben aangegeven dat ze met dezelfde problemen te maken hebben gehad, dat er geen duidelijkheid is en ze ondersteunen de gedachte dat er een oplossing moet komen om deze kwestie recht te zetten.

Brito heeft bevestigd dat ze ook geloven dat op een bepaald moment elke stichting of organisatie die publieke gelden ontvangt verantwoordelijk moet worden gehouden op een juiste en transparante manier over hoe het geld wordt gebruikt en waar het werkelijk naartoe gaat. Ze zeggen dat ze regels volgen en hebben verschillende rapporten opgemerkt die volgens Brito "verontrustend" zijn, en ze geloven dat dit alleen door middel van dialoog kan worden besproken om te bepalen wie gelijk heeft of niet.

Namens de werknemers heeft Brito het document overhandigd waarin ze minister Arends vragen om er nota van te nemen en hen op korte termijn een antwoord te geven. Dit is de vijfde brief die ze hebben overhandigd. Ze hebben ook hun petitie ingediend bij Zijne Excellentie de Gouverneur van Aruba, omdat ze van mening zijn dat dit noodzakelijk is en dat de discussie ook in de media aanwezig is, waar minister Arends verantwoordelijk is voor het beheer en de zorg voor ouderen, "en wij geloven dat dit beheer ook als een nationaal beleid moet gelden."

Samen met de petitie hebben ze een brief aan de Raad van Toezicht van SABA overhandigd waarin ze de verschillende zorgen van de werknemers op de werkvloer uiten, waaruit blijkt dat er ook geen vertrouwen is in wat er gaande is met het management.

In deze brief heeft ze vermeld dat het moeilijk was om deze aan de raad te overhandigen en uiteindelijk niet is gelukt; maar ze heeft het via een persoon binnen het managementteam laten bezorgen. "Het is jammer dat zaken op deze manier verlopen. Minister, neem alstublieft nota van de ernstige problemen en neem indien nodig maatregelen om te waarborgen dat er respect is voor onze regels en dat publieke gelden op de juiste manier worden behandeld, maar uiteindelijk rekenen het Arubaanse volk en onze ouderen op zorgvuldig beheer voor onze ouderen. Dat verdienen ze," volgens Brito.

Minister Arends heeft op zijn beurt verklaard dat het rechtshandhavingproces al sinds 2002 aan de gang is, waarbij zowel Seppa als de Raad van Toezicht betrokken zijn. Volgens de minister moest dit worden stopgezet en daarom hebben ze een onderzoek uitgevoerd om duidelijkheid te krijgen of de regering moet betalen of dat de fondsen al zijn betaald.

"Ik heb al meerdere keren gezegd dat als blijkt dat de regering moet betalen, we ook onze verantwoordelijkheid zullen nemen om dat te doen. Sinds mijn persconferentie heb ik ook gezegd dat ik hoop dat er een moment komt waarop de publieke discussie eindigt en we terugkeren naar de tafel. Waarom? Omdat in de huidige publieke en politieke discussie geen enkele partij als winnaar uit de bus zal komen," merkte minister Arends op.

Hij zei ook dat gisteren in de Ministerraad melding is gemaakt van een commissie die deze kwestie zal behandelen en tot een oplossing zal komen, zodat er bemiddeld kan worden tussen de regering en SABA, en hoe ze op de lange termijn voor de zorg van ouderen zullen zorgen.

Op 15 juni is er een vergadering tussen de advocaat van de regering en de advocaat van SABA om het gesprek te starten over het vinden van een oplossing hiervoor. "Binnenkort zullen we ook aan tafel zitten met SABA om hun zorgen aan te pakken en ik wil concrete oplossingen vinden. Ik heb dit gezegd in de parlementaire vergadering, tijdens persconferenties en voor de rechter toen de zaak aan de gang was, dat op geen enkel moment de werknemers en de ouderen die zorg nodig hebben benadeeld zullen worden. De regering zal haar verantwoordelijkheid nemen, ik geloof dat jullie recht hebben op wat jullie verdienen en we zullen eraan werken om dat te waarborgen, dat is het belangrijkste doel," aldus minister Arends.

Brito di Seppa a solicita na minister Arends tambe pa haci tur lo necesario pa percura cu pais Aruba ta financia e maneho y politica di grandinan na un manera debido. "E maneho y cuido di nos grandinan hamas por ta suheto na recorte simplemente pasobra un pais no tin suficiente placa si of no," el a expresa.

Tambe, el a trece dilanti cu pa cada biaha tin un lista di espera di un cantidad grandi di adulto cu nan ta espera pa por haya servicio "nos ta pidi minister pa haci tur esfuerso pa e personanan akinan den corto plaso hunto cu nan famia nan por haya un alivio pa cualkier situacion cu nan lo ta presentando y nan por haya acceso na cuido si por, na SABA."

Un di e tareanan di e comision cu ta bay crea segun minister Arends a sigura, ta pa haya un solucion pa e 170 persona cu ta riba lista di espera pa haya cuido necesario

Te na e momentonan aki, SABA tin 294 y un total di 256 na e 13 cas di cuido y tambe tin e 170 persona aki na cas cu ta wardando e ayudo y e cuido.

Brito verzocht minister Arends ook om ervoor te zorgen dat Aruba op een gepaste manier de zorg en het beleid voor ouderen financiert. "De zorg en het welzijn van onze ouderen mogen nooit worden onderworpen aan bezuinigingen simpelweg omdat een land niet genoeg geld heeft, of het nu wel of niet het geval is," verklaarde ze.

Ze bracht ook naar voren dat er telkens weer een grote wachtlijst is van ouderen die wachten op zorgdiensten. "We vragen de minister om alle inspanningen te leveren, zodat deze mensen en hun families op korte termijn verlichting kunnen krijgen in elke situatie die ze doormaken en toegang tot zorg kunnen krijgen indien mogelijk, bij SABA."

Een van de taken van de commissie die volgens minister Arends zal worden opgericht, is het vinden van een oplossing voor de 170 personen die op de wachtlijst staan voor noodzakelijke zorg.

Op dit moment heeft SABA 294 cliënten en in totaal 256 in de 13 zorginstellingen, en er zijn ook deze 170 personen die thuis wachten op hulp en zorg.

Krachtige samenwerking gevormd tussen Curaçao Refinery en Global Oil Management Group

(CuraçaoChronicle) – Tijdens een belangrijke ondertekeningsceremonie hebben de Curaçao Refinery en Global Oil Management Group (GOMG) hun samenwerking bekrachtigd, met name gericht op de productie en export van asfalt.

Premier van Curaçao, Gilmar Pisas, prees GOMG als een toonaangevende speler in de niche-markt van asfaltproductie en -export. De overeenkomst markeert een belangrijke mijlpaal nu GOMG zich voorbereidt op de noodzakelijke operationele voorbereidingen. Pisas verduidelijkte dat deze samenwerking de lopende inspanningen om een exploitant voor de raffinaderij te vinden niet belemmert. Hij zei: “Deze overeenkomst is van enorm belang voor onze gemeenschap, met name voor de economie van ons land. Bovendien zal het de positie van Curaçao in de industriële en petroleumsectoren versterken.”

Pisas benadrukte ook dat er dit jaar alleen al meer dan 300 technische banen zullen worden gecreëerd, gericht op onderhoud en operaties.

Global Oil Management Group investeert aanzienlijk om gebruik te maken van de eenheden en faciliteiten van de raffinaderij. Ze zullen samenwerken met lokale aannemers om de eerste fase van de operaties uit te voeren, gevolgd door latere fasen voor de productie en export van verschillende producten.

Pisas benadrukte verder de uiteenlopende voordelen van deze samenwerking, waaronder het creëren van banen en het genereren van inkomsten via diensten in de raffinaderij, havenactiviteiten en andere gebieden die wereldwijde operaties ondersteunen. De internationale bekendheid van Global Oil Management Group, uitgebreide connecties in de Verenigde Staten en Zuid-Amerika, en wereldwijde klantenkring werden geprezen door de premier.

De premier benadrukte het vertrouwen en het vertrouwen dat blijkt uit de beslissing van Global Oil Management Group om een investeringsovereenkomst van meerdere miljoenen dollars aan te gaan, waaruit blijkt dat ze de vruchtbare relatie die ze in de loop der jaren met Curaçao hebben opgebouwd waarderen. Deze overeenkomst opent deuren naar talloze internationale mogelijkheden die een positieve invloed zullen hebben op de lokale gemeenschap.

De prestatie werd gevierd als een belangrijke mijlpaal voor Curaçao, in lijn met de doelen van het land voor de raffinaderij, inclusief de volledige heropening ervan. De regering van Curaçao beloofde verdere steun voor de stappen die de Curaçao Refinery neemt, terwijl ze innovatieve projecten leiden op het gebied van de energietransitie van Curaçao.

Man aangetroffen overleden na woningbrand

Op donderdag voltrok zich een tragedie toen een man zijn leven verloor bij een woningbrand. Brandweerlieden van Rio Canario en Mundo Nobo reageerden rond het middaguur op een noodoproep over een gedeeltelijk houten huis dat in brand stond in Monte Carmelo.

Ondanks de snelle reactie van de brandweer werd het huis al snel als onherstelbaar beschouwd. Nadat het vuur was geblust, doorzochten brandweerlieden het pand en ontdekten ze het levenloze lichaam van een man.

Voorlopig onderzoek wijst erop dat de overledene een beperking had. De Curaçaose politie dringt er bij het publiek op aan waakzaam te zijn en hun familie en vrienden te controleren, vooral degenen met beperkingen. De afgelopen tijd hebben verschillende brandincidenten het leven geëist van mensen met beperkingen.

De politie heeft het slachtoffer geïdentificeerd, maar heeft de oorzaak van de brand nog niet vastgesteld. Het incident wordt momenteel onderzocht.

Stroomvoorziening hersteld op Curaçao na grootschalige stroomstoring

Curaçao heeft te maken gehad met een grootschalige stroomstoring die het hele eiland enkele uren heeft getroffen. Rond 21.00 uur lokale tijd kondigde Aqualectra, het energiebedrijf, aan dat de elektriciteit was hersteld in grote delen van het eiland.

Volgens de verklaring van het bedrijf werd de storing voornamelijk veroorzaakt door een fout in een van de hoofdkabels. Aqualectra heeft moeite gehad om te voldoen aan de hoge vraag naar elektriciteit als gevolg van de recente intense hitte. De toename in energieverbruik was het gevolg van het wijdverspreide gebruik van airconditioners door huishoudens en bedrijven. De afgelopen dagen heeft Curaçao te maken gehad met extreme temperaturen, die opliepen tot 37 graden Celsius. Als gevolg hiervan hebben lokale autoriteiten een praktijk ingevoerd om studenten 's middags naar huis te laten gaan.
Berichten van lokale media geven aan dat het Curaçao Medical Center onmiddellijk overschakelde op noodgeneratoren om een ononderbroken stroomvoorziening te waarborgen. Om elektriciteit te besparen, kregen alleen de noodzakelijke afdelingen met patiënten elektrische ondersteuning.
Ondanks de stroomstoring bleef de luchthaven operationeel, waarbij vliegtuigen zoals gebruikelijk konden landen en opstijgen. De luchthaven heeft noodgeneratoren om essentiële diensten te handhaven. De airconditioningsystemen werden echter tijdelijk beïnvloed.
Na de stroomuitval ontstond verkeersopstopping op verschillende locaties over het hele eiland, doordat veel mensen tegelijkertijd hun werkplekken verlieten. Deze situatie leidde tot moeilijkheden, met name op drukke kruispunten waar de verkeerslichten niet functioneerden.
In een afzonderlijk incident deze week had ook Bonaire te maken met een stroomstoring als gevolg van een brand in de Karpata-elektriciteitscentrale.